

La llengua perd Antoni M. Badia i Margarit

Mor als 94 anys el filòleg barceloní,
tot un referent de la cultura catalana

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

La condició de savi i de referent poques vegades es pot atribuir amb tanta propietat com en el cas d'Antoni Maria Badia i Margarit, una de les figures cabdals de la cultura catalana. Filòleg i lingüista d'història i gramàtica, rector de la Universitat de Barcelona (UB) i compromès amb la llengua i el país, Badia i Margarit va morir ahir als 94 anys a Barcelona. Deixa un llegat fonamental i una llarga llista de deixebles que han après de les seves lliçons i de la seva tasca de recerca, i que avui el recordaran en el funeral que es farà a l'església del Pi. "Això és el tresor que deixo, tots els que s'han format a prop meu", explicava fa cinc anys al programa *Savis* de Televisió de Catalunya.

"Ens ha permès entendre que el català era una llengua amb tota la força i la potència de qualsevol altra llengua romànica, i li devem molta de la convicció que avui tenim sobre el futur del català", recordava ahir el conseller de Cultura, Ferran Mascarell. Certament, Badia es considerava "moderadament optimista" sobre el futur de la llengua. Ell mateix va contribuir a aquest futur amb "ciència i passió", perquè sense passió no s'hauria pogut salvar una llengua que, com deia ell mateix, s'ha vist sempre presa de tantes dificultats. També va ser importantíssima la seva feina com a rector de la UB entre el 1978 i el 1986, anys en què pràcticament tocava refundar la institució, adaptar-la a la democràcia i convertir-la en una eina per a la normalització del català, en una època en què la llengua dominant a les aules era el castellà.

La biografia de Badia recorre les convulsions del segle XX. Va néixer a Barcelona el 30 de maig del 1920. Va viure la proclamació de la República l'any 1931 quan estudiava a la

Mútua Escolar Blanquerna d'acord amb els criteris pedagògics d'Alexandre Galí. El compromís amb la llengua ja el tenia quan va començar a estudiar filologia romànica en una Universitat de Barcelona que l'any 1939 "feia pena". Havia esdevingut "una apologia del nou règim instaurat", recordava Badia cinquanta anys després en un article titulat *La meua universitat i la dictadura*.

Llum en la foscor del franquisme

El franquisme havia començat la demolició cultural, i l'exili havia privat el país de bona part dels seus referents. "Sofriem enormement la manca de professors", es lamentava Badia, que va tenir com a companys d'aula Joan Ainaud, Maria Aurèlia Capmany, Miquel Dolç, Pere de Palol i Jaume Bofill, entre d'altres. També va compartir estudis de filologia amb Maria Cardús, amb qui després es va casar. Ella va sacrificar la carrera per ser mare i, com reconeixia ell, per ajudar-lo en la seva feina.

Badia es va llicenciar l'any 1943 i, de seguida, a proposta del degà de

Infància
Badia es va formar com a alumne a la Mútua Escolar Blanquerna

Universitat
Va ser catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola

la facultat, es va incorporar com a ajudant de classes pràctiques. També ho van proposar a Maria Cardús, però ella va decidir renunciar-hi. Ell ja no va abandonar la universitat. Un cop llicenciat, va començar a preparar una tesi sobre morfologia històrica de la llengua, guiat per Dámaso Alonso, i el 1948 ja era catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola.

Aquells primers anys com a docent i investigador no van ser fàcils, i de fet li van provocar problemes de consciència "gruixuts". Badia explicava que eren temps de ser un catedràtic "químicament pur", de dedicació gairebé exclusiva a l'ensenyament de la matèria sense ocupar-se de la realitat social. Tenia la sensació d'estar embrutant-se les mans treballant en el sistema universitari franquista. Tanmateix, cal valorar tots aquells professors que, com Badia, van decidir quedar-s'hi, perquè de la seva feina se'n van poder beneficiar molts alumnes. Per a ells van ser una llum en la foscor de la postguerra. "La meua voluntat de compartir el destí del país, en tots els aspectes, bons i dolents, amb els meus compatriotes, la trobo ben reflectida en el famós poema *Assaig de càntic en el temple*, de Salvador Espriu", va escriure Badia per explicar el que sentia.

El compromís amb la llengua, que ja li venia dels anys de batxiller, es va fer més ferm a mesura que es feia més contundent la persecució i la vexació que patia la llengua. La seva manera de lluitar va ser des de la ciència, elaborant amb la exhaustivitat que va caracteritzar tota la seva trajectòria la *Gramàtica his-*

EL RECONeixEMENT DEL PAÍS
Antoni M. Badia i Margarit
amb la Medalla d'Or de la
Generalitat, l'any 2012. ACN

tórica catalana que va publicar, en castellà, l'any 1951 (traduïda al català el 1981), i dedicant la seva vida a "salvar els mots". Com va recordar quan va rebre el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes l'any 2003, "fa segles que el destí dels catalans és lluitar per la llengua".

Dignificar la llengua

El seu camp de recerca va ser ampli, des de la comparística i la història de la lingüística fins a la sociolingüística i la geografia lingüística, passant per l'onomàstica. Però sens dubte va ser en la gramàtica on Badia va desenvolupar una recerca més rellevant, pont necessari entre Pompeu Fabra i el present.

En aquest sentit, la seva primera obra cabdal és la *Gramàtica catalana* del 1962, publicada en castellà per l'editorial Gredos. Entre els propòsits dels dos volums d'aquesta gramàtica, que ja es feia ressò dels nous corrents lingüístics de l'època, hi havia la voluntat de dignificar el català en l'àmbit de les llengües romàniques, i l'obra es va convertir en la porta d'entrada al català d'hispanistes d'arreu del món. Un altre objectiu de la gramàtica Badia era el bon ús de la llengua i l'eliminació d'interferències.

Rector
Va dirigir
la UB del
1978 al 1986,
en un
període de
reconstrucció

Distinció
Va rebre
el Premi
d'Honor de
les Lletres
Catalanes
l'any 2003

Paral·lelament, va fer estades en universitats alemanyes i nord-americanes, va engegar projectes com l'*Atles lingüístic del domini català*, amb Germà Colón, i es va interessar per la solicolongüística en obres com *La llengua dels barcelonins* (1969).

El prestigi personal, professional i acadèmic adquirit el va convertir l'any 1977 en el candidat ideal al rectorat de la UB que sortia de la llarga nit del franquisme. Com a rector, Badia va tirar endavant la renovació de la universitat. Va dedicar vuit anys a bastir tot un nou edifici acadèmic en defensa d'una universitat científica, catalana i universal que va culminar en els estatuts de la UB del 1985. Tanmateix, deia Badia, no tenien tan poder com deien els papers. Després de la seva etapa com a rector, va presidir la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (1989-1995) i a poc a poc van arribar reconeixements com ara el premi de la Fundació Lluís Carulla per les seves aportacions científiques al coneixement de les llengües romàniques (1995) i el premi de la Fundació Catalana per a la Recerca (1996), i més tard el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012).—

El Dr. Badia, record personal

In memoriam

M. TERESA CABRÉ I CASTELLVÍ
PRESIDENTA DE LA SECCIÓ FILOLÒGICA
DE L'INSTITUT ESTUDIS CATALANS

Avui dia 16 de novembre ha mort Antoni M. Badia Margarit, el Doctor Badia, com li deïem sempre tractant-lo de vostè els alumnes dels anys seixanta i posteriors. Els que en van ser deixebles de la primera generació, en canvi, li deïen Antoni i el tractaven de tu.

Ha viscut noranta-quatre anys, una vida llarga, molt llarga, plena d'èxits professionals, farcida d'afectes i reconeixements oficials i acadèmics, però també amb pèrdues personals molt dures, amb entrebancs inesperats i amb oblits injustos.

El Dr. Badia va ser el meu mestre, però també el meu pare científic, la persona de qui vaig aprendre, encara que no seguís els seus passos en gramàtica històrica ni en història de la llengua, a ser universitària en el sentit més ple del terme. Mantenien amb ell una relació de respecte i d'afecte que ha durat fins avui. Tot just fa tres setmanes vaig anar a veure'l. En aquesta darrera visita ja el vaig trobar molt abatut, molt cansat i sense ganes ni de tastar els dolços que sempre l'eixorvien.

El Dr. Badia va ser un gran treballador, un gran professional i un gran mestre. No va parar mai de treballar. Va tenir una intensa activitat científica, com mostra el seu *curriculum vitae*, però no és ara moment de fer una llista de les seves publicacions, ja ho vaig fer a la revista *Anthropos* quan van dedicar-li un número monogràfic, sinó de parlar de com era. Era tan treballador que encara no fa deu anys, ja a la residència on vivia i després de la mort de la seva estimada Maria, va posar-se com a objectiu de fer un nou llibre sobre les relacions que va mantenir amb els romanistes més importants d'Europa. Fruit d'aquesta dedicació és el manuscrit inèdit titulat *De Romania amica*. Fer aquest llibre va donar sentit a aixecar-se cada matí i posar-se a treballar com havia fet sempre.

Era un gran professional, amb una responsabilitat fora de límits. Fins que es va poder desplaçar, i això va ser fins al 2012, va assistir sempre a les reunions de la Secció Filològica. Intervenia escassament, però hi era. Va presidir la Secció Filològica de l'Institut i durant el seu mandat la secció va iniciar una eta-

pa d'estructuració i ajornament de la secció. Va impulsar la creació de l'Oficina de Gramàtica, un Servei d'Assessorament Lingüístic i, tot i que no es va dur a terme la creació d'una Oficina de Sociolingüística, va impulsar el projecte de construcció de l'estàndard oral per als mitjans de comunicació amb la mirada posada en el conjunt del territori parlant, i no només en la parla del Principat de Catalunya. Del seu mandat és també la resurrecció de la revista *Estudis Romànics*, la publicació de la primera edició del *Diccionari de la llengua catalana*. I podríem continuar. La voluntat de "fer" quan una persona ocupa un càrrec, la vaig aprendre d'ell.

Va ser un mestre, un mestre de mestres com Joan Veny i Germà Colón, però també un mestre de moltes i molts deixebles de generacions posteriors que seguim la seva ruta, si no temàtica, sí de tarannà científic. Ens va ensenyar amb el seu exemple, quan la universitat del moment vivia reclosa en les fronteres més locals, que s'havia de sortir fora, que s'havia de participar en col·loquis internacionals per difondre el treball que es generava al nostre país. Ens va ensenyar que calia introduir a la universitat els corrents més nous que sorgien aquí i allà. Ell ho va fer. Va començar a difondre a la Universitat de Barcelona la lingüística general, els corrents estructuralistes de la gramàtica i la sociolingüística. Això sí, ja de gran, va dir que volia retornar a la gramàtica històrica amb les "Regles d'esquivar vocables". Quan una persona es fa gran, ens deïa "*on revient aux anciens amours*". I així va reprendre qüestions polèmiques, com el tema del substrat del català, amb valentia, sempre defensant el seu punt de vista, però sense desqualificar el dels altres.

Els qui hem tingut la sort de poder ser al seu paisatge acadèmic com a deixebles i com a col·legues hem tingut un gran privilegi. I perquè volíem que continués exercint el seu mestratge vam crear l'Associació d'Amics del Professor Antoni M. Badia i Margarit, perquè ja lluny de les aules tinguéssim l'oportunitat de escoltar-lo i de compartir amb ell lliçons sobre aquells temes que la universitat actual ha deixat fora dels estudis.

Amb el Dr. Badia perdem el mestre que ha estat un dels màxims referents de la lingüística catalana de la segona meitat del segle XX. I perdem l'amic afectuós que els darrers anys ens rebia sempre amb el somriure als llavis. —

El seu mestratge és més present que mai

MARIÀNGELA VILALLONGA
VICEPRESIDENTA DE LA SECCIÓ
FILOLÒGICA DE L'IEC

L'any 1999, a les premses de l'Institut d'Estudis Catalans, va aparèixer un volum de 510 pàgines, signat per Antoni M. Badia i Margarit, que portava aquest títol: *Les Regles de esquivar vocables i "la qüestió de la llengua"*. Feia cinquanta anys que el doctor Badia treballava amb i en aquesta obra. Amb aquesta obra, perquè la primera part del títol fa referència a un compendi de normes per parlar bé el català que l'humanista Pere Miquel Carbonell va copiar, pels volts de 1492, en un manuscrit conservat a l'Arxiu Capitular de Girona. I en aquesta obra, perquè cinquanta anys abans el doctor Badia havia editat per primera vegada l'opuscle de Carbonell. Sí, cinquanta anys va passar el doctor Badia de bracet, però barallant-s'hi sovint, amb aquells mots "grossers o pagesívols los quals deu squivar qui be vol parlar la lengua catalana", un text que és, de totes totes, la primera normativa de la llengua catalana.

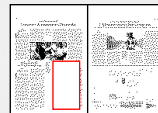
En l'interim dels cinquanta anys que van de l'una a l'altra edició, Badia va fixar i va explicar la gramàtica catalana, la contemporània i la històrica. Les seves *Gramàtica històrica catalana*, o la *Gramàtica catalana* o la *Gramàti-*

ca de la llengua catalana han estat manual per aprendre la llengua catalana i llibre de capçalera per a generacions i generacions de catalans i no catalans. Va ser rector de la Universitat de Barcelona, va ser president de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, va recollir premis i honors. Si avui destaco *Les Regles*, és perquè el mateix Badia va escriure: "És el tema que he estimat més a la vida. L'he tingut cinquanta anys al cap i al cor".

I qui va ser l'autor de *Les Regles*? Vet aquí el quid de la qüestió. El doctor Badia va investigar a fons l'autoria del l'opuscle i va arribar a la conclusió que era el mateix Pere Miquel Carbonell, un humanista català que es vantava de la seva cal·ligrafia bellíssima. Savi com era, el doctor Badia mostrava una gran generositat, escoltava els altres i suscitava el debat intel·lectual. És així que les presentacions d'aquell seu llibre no les va voler encararades ni va triar només presentadors que l'omplissin d'elogis, com mereixia, no, no. El diàleg i el debat, la recerca constant, tot plegat ha suscitat nous volums sobre la qüestió fins fa ben poc, perquè el doctor Badia despertava les ments, agullonava l'intel·lecte. I posava el cap i el cor en tot allò que empenia.

No ens deixem vèncer per l'absència física del doctor Badia, perquè el seu mestratge és més present que mai. ■

Antoni M. Badia i Margarit, investit doctor honoris causa per la Universitat de València, el 4 d'abril del 2003. KAI FÖRSTERLING / EFE

Pioner de la sociolingüística catalana

ISIDOR MARÍ
DIRECTOR DELS ESTUDIS D'HUMANITATS I FILOLOGIA DE LA UOC

Entre les moltes aportacions que cal reconèixer a Antoni M. Badia i Margarit, la seva intervenció en els inicis de la sociolingüística catalana no és potser la més rellevant, però en canvi il·lustra molt bé el sentit general de la seva trajectòria: la disponibilitat incondicional al servei de la nostra llengua i la nostra societat.

Tal com explica ell mateix en unes interessants notes autobiogràfiques que es poden consultar a la pàgina web de l'Institut d'Estudis Catalans, Badia va arribar a la sociolingüística des dels estudis d'història de la llengua catalana, mogut per la necessitat de diagnosticar i reconduir la situació social de la nostra llengua. L'afany d'obertura i la preocupació política l'esperonen a emprendre aquesta nova línia de treball.

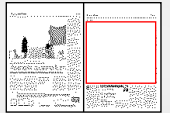
D'aquestes inquietuds neix la seva enquesta de 1964-65 sobre *La llengua dels barcelonins* (1969), tan sols uns deu anys després que s'hagués fet visible la sociolingüística com una nova disciplina. En aquells anys s'ocupà també de l'estudi dels efectes sociolingüístics de la immigració. Però la seva implicació en l'extensió de l'ús de la llengua hi era també present: per això va intervenir el 1965 en l'elaboració dels tex-

tos litúrgics, al II Congrés Litúrgic de Montserrat. I en l'anàlisi d'una dimensió més específicament lingüística de la situació social del català: el distanciament entre la prescripció normativa i la llengua corrent, que va tractar a *Llengua i cultura als Països Catalans*, publicat l'any 1964.

Poc després el doctor Badia intervenia en la creació del Grup Català de Sociolingüística (Universitat de Prada, 1973), i presidia l'etapa inicial d'aquell nucli, d'on sorgí l'actual Societat Catalana de Sociolingüística. I per això va ser un dels destacats participants en el Congrés Mundial de Sociologia de Toronto, quan la naixent sociolingüística catalana va fer la seva presentació acadèmica, el 1974.

El II Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986), que ell presidí, culmina aquesta doble dimensió, d'estudi i d'acció, de la seva obra sociolingüística, en la qual sempre es mostrà confiat que les actituds dels parlants poden assegurar un futur de plenitud a la llengua catalana.

En aquest camp com en molts d'altres, Antoni M. Badia i Margarit era conscient del paper que li corresponia fer: obrir camins nous i fecunds, no sols amb les aportacions que ell mateix podia fer, sinó propiciant que noves fornades de lingüistes aprofundissin amb entusiasme en les vies que ell havia obert. Per això molts el reconeixem com a mestre. ■

OBITUARI

Mor als 94 anys el lingüista Antoni M. Badia i Margarit

► Va lluitar per mantenir el català a la universitat durant el franquisme

ERNEST ALÓS
BARCELONA

En la història de la supervivència de la cultura catalana durant el franquisme són moltes les personalitats que, per «salvar els mots», van assumir els papers que fossin necessaris, encara que en una situació normal les tasques empreses haguessin de correspondre a més d'una biografia, i no a una de sola. És el cas d'Antoni Maria Badia i Margarit, que va morir ahir als 94 anys. Va ser historiador de la llengua, dialectòleg, estudiós de la toponímia i l'antroponímia, pioner de la sociolingüística, estudiós de la filiació romànica del català en relació amb les seves llengües veïnes, autor de dues gramàtiques de la llengua catalana, rector de la Universitat de Barcelona durant la transició, president entre el 1989 i el 1999 de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, formador de diverses generacions de filòlegs catalans i president del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana el 1986.

TOT TERRENY // Catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola a la UB des del 1948, no va poder reconvertir la seva càtedra a la gramàtica històrica del català, el seu estricte camp d'estudi, fins al 1977. No obstant, se'n va desplaçar quan va ser necessari, com en la posada en marxa del *Atlas lingüístic del domini català* o en l'elaboració d'un estudi pioner de sociolingüística, el primer basat en una enquesta sòlida d'ús i coneixement de la llengua (*La llengua dels barcelonins: resultats d'una enquesta sociolinguística*, 1969).

Deixeble en la universitat de la

► Antoni Maria Badia i Margarit, al seu despatx, l'any 2004.

immediata postguerra de Menéndez Pidal, Rafael Lapesa i Dámaso Alonso, de qui mai va acabar de considerar sinceres les seves mostres d'estima envers la llengua catalana, al mateix temps freqüentava els claudis Estudis Universitaris Catalans. En una entrevista, Badia definia així la seva actitud possibilista: «Si jo seguia sent catedràtic de castellà, amb la llibertat que em donava la càtedra, una llibertat que em per-

metia també estudiar aspectes de la nostra llengua, a la universitat seria un més, i no un menys». Una visió vinculada a la idea de la fidelitat dels catalans a la seva llengua a la qual va dedicar els nombrosos articles agrupats en la seva *Apologia i vindicació de la llengua catalana*.

Des d'aquesta posició, tota la seva carrera va estar orientada a «treballar per la dignitat i la dignificació de la llengua», va recordar ahir la di-

rectora de la Institució de les Lletres Catalanes, Laura Borràs, ja fos a través del manteniment de la presència de la llengua catalana en els fòrums de la romanística internacional o en l'elaboració d'obres com la seva gramàtica històrica del català del 1951 o la seva gramàtica de la llengua del 1962, totes dues escrites en castellà. Les seves definitives *La formació de la llengua catalana i Gramàtica de la llengua catalana*. Descripti-

va, normativa, diatòpica, diacrònica no van arribar, respectivament, fins al 1981 i el 1994.

BADIA, COROMINES I SOLÀ // Badia no va ser ni un dels últims deixebles de Pompeu Fabra com Joan Coromines ni un dels renovadors de lingüística catalana com Joan Solà, els dos noms amb els quals se'l podria parangonar, que no vol dir necessàriament posar pacíficament l'un al costat de l'altre: incomprensiblement, Joan Solà no va ingressar a la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans fins al 1999, quatre anys després que Badia deixés de presidir-la, i també van ser sonades les seves crítiques, fins i tot pòstumes, a Coromines, a qui va retreure un complex de «superioritat» per la convicció de ser l'únic hereu legítim de Pompeu Fabra (mentre que Coromines havia valorat amb displicència els mèrits de Badia, a qui des de la incomprensió de l'exili, als anys 50, havia assenyalat críticament per estar «massa lligat a la universitat franquista» (molt abans, és clar, que Badia fos detingut, el 1966).

Des del càrrec de rector, acceptat amb reticències el 1978, va pilotar la transició democràtica a la UB

Per cronologia, Badia i Margarit (Barcelona, 1920) va ser un escolar format a l'escola republicana, a la Mútua Escolar Blanquerna d'Alexandre Galí, soldat republicà ferit al front de l'Ebre i universitari que es va submergir en el «gèlid hivern» de la universitat franquista el 1939: membre d'una generació que es va posar com a objectiu recuperar aquell món perdut el 1939. Va ser a ell, 40 anys després, com a rector durant el període de la transició, a qui li va tocar pilotar la recuperació de l'autonomia i de la catalanitat de la Universitat de Barcelona entre el 1978 i el 1986. Va ser rector a pesar seu, perquè va ser el sentit del deure el que el va portar a acceptar el càrrec en aquells convulsos anys. ▢

Desapareix un investigador prolífic i compromès amb la societat

Ciència i passió per la llengua

Badia i Margarit, el filòleg que va introduir la sociolingüística a Catalunya, mor a 94 anys

JOSEP MASSOT
Barcelona

Ciència i passió era el lema d'Antoni Maria Badia i Margarit, mort ahir a Barcelona amb 94 anys. Badia i Margarit va ser l'estudiós que va introduir la sociolingüística a Catalunya i que mai no va deixar de banda el seu compromís amb la societat: va ser catedràtic, rector de la Universitat de Barcelona i un investigador prolífic.

Passió perquè, malgrat l'aridesa dels temes, era capaç d'entusiasmar els alumnes, a qui confessava que la nit anterior havia estat incapaç d'aclucar els ulls intentant solucionar com es feia la pressió de la iod en determinada posició, dibuixant-la amb ràbia a la pissarra. I ciència, perquè admetia sense reserves els errors que havia comès en treballs anteriors: "Beneïts els errors -deia-, perquè, en ser discutits i contrarestats, fan progressar la investigació".

"No hi ha corrent de la disciplina que no li hagi interessat -escriu el seu deixeble Germà Colón- i que ell no hagi volgut conèixer de prop. Mai no ha estat un estudiós emparat en una doctrina. I fins i tot diria que aquesta obsessió per les novetats ha contribuït una mica a dispersar-lo. Si la seva formació bàsica era la de la lingüística històrica, diacròni-

ca, això no va ser cap obstacle perquè s'acostés a la dialectologia i a la geografia lingüística, a l'estructuralisme, a la sociolingüística, al generativisme".

El president de la Generalitat, Artur Mas, ha lamentat la mort de Badia i Margarit, de qui afir-

Doctor honoris causa, València

AFANY INVESTIGADOR
"Beneïts els errors -deia-, perquè, en ser discutits, fan progressar"

EL DOCENT
Malgrat l'aridesa dels temes, era capaç d'entusiasmar els alumnes

ma: "En el moment més difícil, es va comprometre amb Catalunya i la va prestigiar amb la seva incansable i excel·lent tasca investigadora i docent". De la trajectòria de l'estudiós, el president de la Generalitat en va subratllar el seu compromís amb el català en "els pitjors moments".

Badia i Margarit es va educar en un ambient catalanista, va estudiar a la Mútua Escolar Blanquerna. A la Guerra Civil va ser mobilitzat el 1938 amb la República i el 1939 amb el franquisme. Avortada la Universitat Autònoma del Patronat, la seva vocació per les lletres -admirava sense coneixre'l Joan Petit- el fa accedir a la universitat en plena depuració política de professors, on coincideix amb Joan Ainaud, Jaume Bofill, Maria Aurèlia Capmany, Miquel Dolç, Pere de Palol, August Panyella, Miquel Siguan i tants d'altres. El 1943 es llicencia en Filologia Romànica i fa classes com a professor auxiliar. El 1945 es doctora a Màdrid amb tesi dirigida per Dámaso Alonso, es casa amb una altra estudiant, Maria Cardús, i el 1948 obté la càtedra de Gramàtica Històrica Espanyola a la Universitat de Barcelona.

Dos anys després, descobreix la romanística europea a Suïssa, França i Alemanya. La seva primera obra l'ha d'escriure en castellà -no sortirà en català fins al 1981-, *Gramàtica històrica catalana*. Sense saber-ho, Francesc de Borja Moll havia estat escrivint

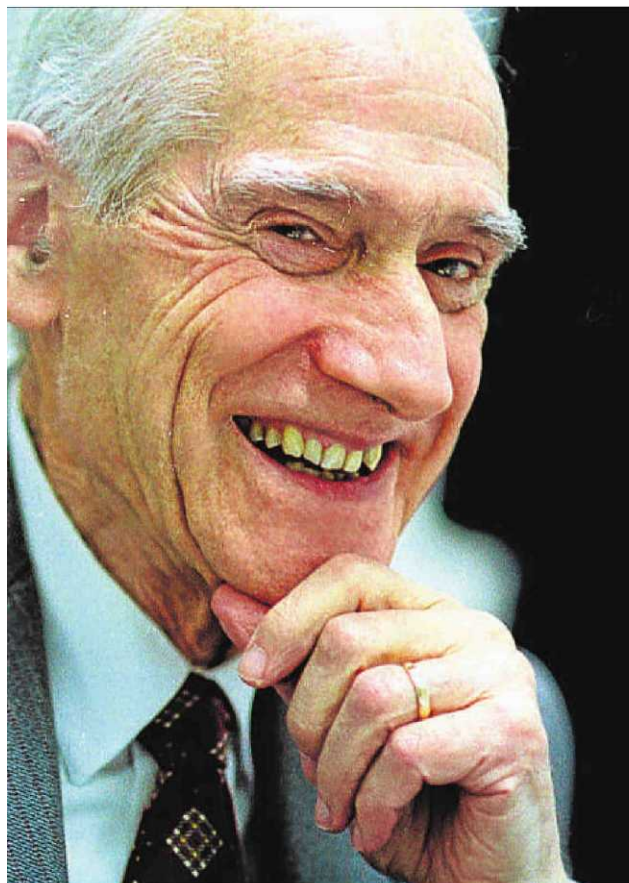

Crucial. L'obra d'Antoni Maria Badia i Margarit ha marcat la història de la filologia catalana

un llibre de la mateixa temàtica. Badia, que sempre es va considerar un autodidacte, havia assistit a les classes de Ramon Aramon i Jordi Rubió als clandestins Estudis Universitaris Catalans, i volia fer per al català el mateix que havia fet Ramon Menéndez Pidal per al castellà. Encara que havia de fer les classes en castellà, els alumnes recorden que acostumava a canviar de llengua l'últim quart d'hora i que se les arreglava per impartir seminaris en català.

El 1953, el VII Congrés Interna-

cional de Lingüística Romànica, del qual és vicepresident, li dona l'oportunitat de sortir de l'aïllacionisme i tractar els romanistes internacionals. El 1957 -un any abans havia dimitit l'aperturista Ruiz Jiménez-, els estudiants ocupen la universitat i llancen per la finestra els retrats de Franco i José Antonio. La policia crida els professors Badia, Lluís Pericot i Joan Vernet perquè delatin els caps de la revolta, que va acabar amb la destitució del rector Buscarons i nombrosos detinguts, i també amb la depressió de

JORDI BELLVER / ARXIU

Badia i Margarit, quan va veure la cara aterrida d'una estudiant en descobrir que ell, un professor, havia estat testimoni d'un comentari antifranquista.

Va temperar el desassossec amb visites acadèmiques a Munic, Washington i Madison (Wisconsin), i va acariciar des d'aleshores el somni d'una universitat autònoma, democràtica, catalanista i científica. Mentrestant, seguint el seu programa que "en català trobessin expressió les diferents escoles i posicions lingüístiques", va publicar el 1962 la *Gramàtica catalana* (Gredos) i, el 1964, *Llengua i cultura als Països Catalans*.

En tornar del segon viatge als Estats Units, es reincorpora a la Universitat de Barcelona. El 1969 publica *La llengua dels barcelonins: resultats d'una enquesta sociològica-lingüística* (perquè us adoneu de la situació política, només va respondre-la el 19 per cent dels 21.000 consultats) i, el 1973, *La llengua catalana ahir i avui*. El 1974 és professor a la Sorbona de París. El 1976 apareixen *Vint-i-cinc anys d'estudis sobre la*

llengua i la literatura catalanes (1950-1975) i Cap a una sociolingüística catalana. El desembre del 1977 és elegit rector de la Universitat de Barcelona, càrrec que ocuparà vuit anys, i regularitza la situació dels professors no numeraris. En aquella època publica *Ciència i passió dins la cultura catalana, La formació de la llengua catalana: assaig d'interpretació històrica, Llengua i societat: etapes de la normalització, Llengua i poder*. Textos de sociolingüística i les seves memòries, *Llabor de futur*. Vuit anys al rectorat de la Universitat de Barcelona, entre d'altres. Del seu sentit de l'humor, en dona proves que, amb la polèmica suscitada arran de la formació de la llengua catalana, el 1981, al·ludís a "una polèmica poligenètica i polifacètica". Enemistat amb les tesis de Joan Coromines, Badia i Margarit creia que si a l'edat mitjana es deia que la filosofia era esclava de la teologia, a Catalunya s'havia fet dependre massa la gramàtica de la lingüística. La seva gran passió investigadora va ser la històrica i les seves tesis sobre l'origen de la formació del català, amb les polèmiques corresponents, han estat decisives, sobretot en moments en què es discutia la unitat de la llengua.

llengua i la literatura catalanes (1950-1975) i Cap a una sociolingüística catalana.

El desembre del 1977 és elegit rector de la Universitat de Barcelona, càrrec que ocuparà vuit anys, i regularitza la situació dels professors no numeraris. En aquella època publica *Ciència i passió dins la cultura catalana, La formació de la llengua catalana: assaig d'interpretació històrica, Llengua i societat: etapes de la normalització, Llengua i poder*. Textos de sociolingüística i les seves memòries, *Llabor de futur*. Vuit anys al rectorat de la Universitat de Barcelona, entre d'altres. Del seu sentit de l'humor, en dona proves que, amb la polèmica suscitada arran de la formació de la llengua catalana, el 1981, al·ludís a "una polèmica poligenètica i polifacètica". Enemistat amb les tesis de Joan Coromines, Badia i Margarit creia que si a l'edat mitjana es deia que la filosofia era esclava de la teologia, a Catalunya s'havia fet dependre massa la gramàtica de la lingüística. La seva gran passió investigadora va ser la històrica i les seves tesis sobre l'origen de la formació del català, amb les polèmiques corresponents, han estat decisives, sobretot en moments en què es discutia la unitat de la llengua.

Ell parlava de la conjunció del català oriental –més romanitzat– i l'occidental, amb més elements indoeuropeus i preromànics, i la divisió entre la llengua biològica –la parlada– i la institucional –relacionada amb el poder i la repoblació durant els territoris guanyats als àrabs per Jaume I, amb elements de romanç mossàrab al sud. Tesi que en un *work in progress* anava ajustant a mesura que la feina dels investigadors anava demostrant científicament detalls nous. Parlava de la Catalunya Vella (del segle VIII al X) i Nova (XI i XII) i es preguntava per l'origen dels mallorquinismes de Ramon Llull per datar l'aparició de les formes dialectals.

Quan recorria la història de la llengua catalana, després del compromís de Casp, es referia a una llengua successivament abatuda, dominada, desnaturalitzada i se-

SERRA D'OR

Badia i Margarit, Max Cahner, l'abat Cassià Maria Just i Jordi Pujol en un consell de redacció de la revista *Serra d'Or*

EFE

Badia i Margarit (tercer per la dreta) al Congrés Internacional de la Llengua Catalana a Palma el 1986, del qual va ser president

minormalitzada, però –insistia, ajudat a València per Sanchis Guarner– encara en la seva decadència, mantenint la unitat. El 1999, amb *Les regles d'esquivar vocables i la qüestió de la llengua*, va demostrar l'aparició de l'interès per la qualitat de l'ús lingüístic quan arriben a Catalunya els primers corrents de l'humanisme.

Badia va ser president de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973-1976) i del Grup Català de Sociolingüística, des del 1974. Va ser rector de la Universitat de Barce-

lona (1978-1986) i doctor honoris causa de les universitats de Salzburg, la Sorbona de París, Perpinyà, Tolosa de Llenguadoc, el Knox College de Galesburg (Illinois, Estats Units), Alacant, Illes Balears i la Rovira i Virgili (URL) de Tarragona. Va ser membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1955) i de l'Institut d'Estudis Catalans (1968), en què va presidir la Secció Filològica del 1989 al 1995.

El funeral se celebrarà avui a l'església del Pi de Barcelona a les 15.00 hores.●

Ens ha deixat un savi

Dídac Ramírez

Avui és un dia trist. Per a Catalunya, per a la universitat catalana i molt especialment per a la Universitat de Barcelona.

Ens ha deixat un savi.

Un savi d'altíssim rigor intel·lectual que ens ha llegat una obra que marcarà tota la història de la filologia catalana. Al marge de Pompeu Fabra, el pare d'aquesta ciència, el nom de Badia i Margarit figurarà en els llibres d'història conjuntament

DÍDAC RAMÍREZ, rector de la Universitat de Barcelona

amb els de Joan Solà i Joan Coromines com a grans referents de la filologia catalana. La seva absència ens deixa una mica més orfes. A la Universitat de Barcelona, la seva petjada va ser especialment intensa: fou rector durant els anys de la transició i la recuperació del govern autonòmic català, entre el 1978 i el 1986. El dr. Badia fou una figura molt representativa de la filologia romànica i de la filologia catalana al nostre país. Llicenciat en Filologia Romànica per la Universitat de Barcelona l'any 1943, n'esdevingué amb el temps catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyo-

la i després catedràtic de llengua catalana. En l'exercici d'aquesta tasca va ser l'autor d'obres tan importants com la *Gramàtica Històrica de la Llengua Catalana* (Barcelona, Editorial Noguer 1951; traduïda al català el 1981, València, Tres i quatre), de la *Gramàtica Catalana* (Madrid, Gredos, 1962) i de *Llengua i cultura als Països Catalans* (Barcelona, Edicions 62, 1964), i es pot considerar el mestre de molts dels actuals professors i catedràtics de català als instituts i universitats catalanes. I dins d'aquesta línia hauríem de citar, així mateix, la seva tasca en la comissió de lexico-

grafia i la presidència de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans en el moment de l'elaboració del *Diccionari de la Llengua Catalana* de l'IEC (Barcelona, Palma, València, 1995). Entre les distincions rebudes cal esmentar la Creu de Sant Jordi (1986), el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Honor de la Generalitat de Catalunya (2012).

Com a rector de la UB, li va correspondre assumir el càrrec en un moment convuls i després de la difícil etapa d'interinatge representada pels rectors en funcions Manuel Jiménez de Parga i Joan Obiols. Amb el suport d'un equip entusiasta i, a l'ensemble, competent, del qual formaven part persones tan representatives com Josep Lluís Sureda, Ramon Torrent, Eulàlia

Vintró o Maria Teresa Galcerán, li va correspondre liderar el tomb de la Universitat de Barcelona franquista cap a la Universitat de Barcelona democràtica amb no poques dificultats. Aconseguir, en aquells moments, un ampli consens per a l'elaboració d'uns estatuts de la Universitat de Barcelona, els primers en molt de temps, constitueix un mèrit indiscutible seu i del seu equip. Tot el que li ha esdevingut després a la Universitat de Barcelona té, d'una o altra manera, un origen determinant en el rectorat del dr. Badia. I cal dir que, passada l'etapa del rectorat, sempre es mantingué, fins al darrer moment, disposat a col·laborar i participar en totes les tasques en què la universitat el reclamava.

Descansi en pau.

Se'n va un dels pares del català modern

Antoni M. Badia i Margarit a l'Institut d'Estudis Catalans, en una imatge del setembre del 2004. A l'altra pàgina, quan va nomenar Joan Miró (a dalt, el 1979) i Salvador Espriu (a sota, el 1980) doctors 'honoris causa' de la Universitat de Barcelona ■
FRANCESC MELCION (ARXIU AVUI) / FERRAN SENDRA (ARXIU AVUI) / EUROPA PRESS

Mor als 94 anys Antoni Badia i Margarit, figura cabdal de la filologia catalana, exrector de la UB i persona compromesa amb la defensa de la llengua

Mestre de mestres

Bernat Salvà
BARCELONA

"Sempre he dit, i ja veig que em moriré dient-ho, que sóc moderadament optimista. Però últimament aquest *moderament* es va fent més gros." Antoni Badia i Margarit deia aquestes paraules sobre el futur del català en una entrevista a El Punt Avui fa cinc anys. Ahir a la matinada va morir, a l'edat de 94 anys, i la llengua catalana va quedar òrfena d'un dels seus grans filòlegs, una de les perso-

nes que, amb la seva tasca ingent i la seva lluita (que fins i tot el va portar a la presó), han tingut un paper decisiu perquè el català tingui un present i un futur com a llengua culta.

La seva intensa activitat acadèmica i investigadora, sobretot en els camps de la lingüística històrica i la dialectologia, però també en la gramàtica, la morfologia, la fonètica, la toponímia..., el van portar a impulsar obres de referència com ara l'*Atlas lingüístic del domini català* i la *Gramàtica catalana*

(1962). La seva obra científica inclou més de 600 articles i una cinquantena de llibres. A més de la seva tasca docent, de la qual s'han beneficiat moltes generacions de filòlegs que l'han convertit en un "mestre de mestres", va ser rector de la Universitat de Barcelona (UB) del 1978 al 1986, va presidir la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans entre el 1989 i el 1995, i va ser distingit com a doctor *honoris causa* per set universitats dels Països Catalans i estrangeres. Al-

tres reconeixements van ser el premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012).

El món cultural i polític destaquen el seu llegat científic i el compromís amb la llengua

El funeral per Antoni M. Badia i Margarit se celebrarà avui, a les 3, a la basílica de Santa Maria del Pi de Barcelona. Personalitats del món cultural i polític li van dedicar ahir paraules molt elogioses. El president Artur Mas va destacar el seu "compromís insubornable per mantenir la nostra identitat". El conseller de Cultura, Ferran Mascarell, va dir que part del reconeixement i la fortalesa que té el català actualment són degudes al seu treball. La directora de la Institució de

les Lletres Catalanes, Laura Borràs, va destacar el seu "combat" a favor de la llengua catalana, des de la universitat, "treballant sempre per la dignitat de la llengua" i "formant molts especialistes". La directora general de Política Lingüística, Esther Franguesa, va agrair el seu "llegat d'investigació i compromís amb la llengua i la cultura catalanes", i l'alcalde de Barcelona, Xavier Trias, va parlar del seu "compromís cívic amb el país i el seu compromís científic amb la llengua".

Nascut el 1920 a Barcelona, Antoni Badia i Margarit es va formar a la Blanquerna, i sempre va lloar que les circumstàncies l'haguessin permès “poder fer la primària i el batxillerat durant la República”, explicava a aquest diari. Però “la guerra ho va espatllar tot”, continuava, i ell mateix va ser mobilitzat i ferit al front de l'Ebre. Posteriorment va estudiar filologia romànica a la Universitat de Barcelona i als Estudis Universitaris Catalans. El 1943 es va llicenciar en filologia romànica. A partir del 1948, va ser catedràtic

de gramàtica històrica castellana a la UB, sota el guiatge de Dámaso Alonso, i quan les circumstàncies ho van permetre, el 1977, va ser catedràtic de gramàtica històrica catalana. Filòleg de llengües romàniques de prestigi internacional, va ser professor visitant en universitats com ara Munic, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin i la Sorbona.

La seva aportació a la modernització de la filologia catalana situa el seu nom al costat del pare del català modern, Pompeu Fabra. En paral·lel a la seva tasca a la universitat, es va implicar en la defensa del català, motiu pel qual el 1966 va estar empresonat una setmana.

“Mentre els herois dels mestres ens vagin fent costat, ens en sortirem”, deia, parlant del català, a l'entrevista a El Punt Avui. Molts filòlegs van passar per les seves aules i reconeixen el seu mestre. Ell va ser, doncs, un mestre d'herois. ■

“Mentre els herois dels mestres ens facin costat, ens en sortirem”, va dir a El Punt Avui

OBITUARIO

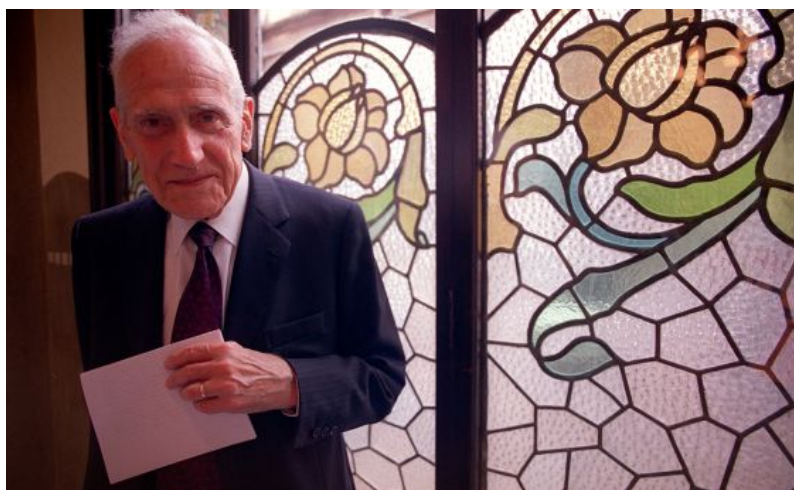
Antoni Badia i Margarit, lingüista, defensor de la gramática catalana

Fallece uno de los 'padres' del catalán moderno junto con Pompeu Fabra y Joan Solà

EL PAÍS | Barcelona | 16 NOV 2014 - 14:04 CET

3

Archivado en: Antoni M. Badia i Margarit Obituarios Cataluña España Sucesos Cultura Sociedad

Antoni Badia i Margarit en 2003 cuando recibió el Premio de Honor de las Letras Catalanas. / CONSUELO BAUTISTA

Antoni Badia i Margarit, fallecido ayer a los 94 años, fue uno de los lingüistas catalanes más completos del siglo pasado y puede considerarse uno de los padres de la modernización del catalán, junto con Pompeu Fabra y Joan Solà, fallecido hace cuatro años. Badia se licenció en la Universidad de Barcelona tras la Guerra Civil y su tesis doctoral versó sobre morfología histórica. Fue rector de esa universidad en la difícil etapa de la Transición, de 1978 a 1986, y bajo su mandato se produjo el acceso de la generación de los profesores no numerarios (PNN) a la dirección de la universidad. En su etapa como rector, Badia dejó claro su compromiso con la

cultura y la catalanidad, tal como se recordó en un homenaje que le rindió la universidad hace siete años.

En su larga trayectoria dedicó atención a la dialectología —primero del aragonés y luego del catalán—, la onomástica y la geografía lingüística. Fue profesor visitante en varias universidades europeas, y muchas de ellas lo distinguieron como doctor honoris causa. Como docente creó un grupo de investigadores lingüistas y en 1977 ocupó la cátedra de gramática histórica catalana en la UB.

Creía que el idioma no se había recuperado de la dictadura

Autor de más de 600 artículos científicos y de medio centenar de libros. *Su Gramática histórica catalana* salió publicada primero en castellano en 1951 y en catalán 30 años después. Impulsor del Atlas lingüístico del dominio catalán, también publicó la *Gramàtica de la llengua catalana* en 1994. Fue responsable del área lingüística la Gran Enciclopedia Catalana y miembro de diferentes academias. Badia era académico correspondiente —una distinción a la labor de investigación— de la Real Academia Española. El filólogo presidió el II Congreso de la Lengua Catalana y a lo largo de su vida tuvo varios reconocimientos, como la Medalla de Oro de la Generalitat y el Premio de Honor de las Letras Catalanas en 2003, entre otros.

Durante la Transición fue rector de la Universidad de Barcelona

Defensor incansable de la normalización lingüística, en 2003 declaraba a este diario: “La lengua catalana, en todas sus variantes, todavía no se ha terminado de recuperar de los años de dictadura. Hay muchos obstáculos. La normalización está muy parada. Se debe dar un nuevo impulso a esta época de internacionalización y globalización, que provoca dificultades.

Pondré un ejemplo: la presencia de becarios Erasmus, que piden a los profesores que reduzcan las clases en catalán. Hay también una gran inmigración de asiáticos, norteafricanos e iberoamericanos que tiene consecuencias para el catalán. Pero siempre digo que soy

moderadamente optimista respecto al futuro. Nuestra lengua no desaparecerá porque los que no la hablan no la aprendan, sino que desaparecería si los que la hablan renunciaran”.

Nicolau Dols, catedrático de la Universidad Balear y miembro del Institut d'Estudis Catalans, subraya de Badia su capacidad de “

mantener la intención y el impulsol. Quienes lo hacen son pocos. Son criticables, como todo el mundo, pero son imprescindibles como nadie. Hay muchas maneras de hacer un país; la de Badía es difícil, al alcance sólo de aquel que sabe cómo corresponder”. Los reconocimientos a la importancia de la figura del filólogo fueron múltiples a lo largo del día de ayer. “En el momento más difícil, se comprometió con Cataluña y la prestigió con su incansable y excelente tarea investigadora y docente”, resumía el presidente de la Generalitat, Artur Mas. Para el presidente, Cataluña debe a Badia “como a tantas otras personas de su generación, que en los momentos más difíciles pusiera su inmenso talento al servicio de la investigación y del cultivo de nuestra cultura, y su compromiso insobornable con el mantenimiento de nuestra identidad”. En una línea muy parecida se expresó el consejero de Cultura, Ferran Mascarell, quien le calificó de “catalán insobornable”.

La humanitat del Dr. Badia

Només recordar, amb gratitud, que de mestres com ell, humaníssims i humanistes, n'apareixen ben pocs en cada segle, en cada país i en cada disciplina.

JOAN F. MIRA | 16 NOV 2014 - 21:01 CET

Archivado en: Joan Francesc Mira Lingüística Catalán Comunidad Valenciana Idiomas España Lengua Cultura

Les últimes vegades que el vaig veure, quan coincidíem en les sessions plenàries de l'Institut d'Estudis Catalans, el Dr. Badia caminava molt a poc a poc, mig encorbat, amb aquella figura seua llarga i prima, progressivament consumit per la fatiga i pels anys. Però la seua veu amable d'home sempre atent als altres no s'havia alterat, i els seus ulls intel·ligents i vius eren els mateixos de sempre. Ara ha desaparegut, als 94 anys, i amb ell desapareix un dels últims savis clàssics, un dels darrers grans representants de les humanitats, com Joan Coromines o com el P. Miquel Batllori, que he tingut la fortuna i el privilegi de conèixer. Antoni M. Badia i Margarit havia nascut el 1920 a Barcelona, en una casa on, com recordava ell mateix, hi havia "milers de llibres", inclosos els clàssics catalans, i els grecs i llatins de la Bernat Metge. En un resum de la seua vida, escrivia: "Els meus anys de batxillerat van coincidir amb els de la II República espanyola i l'autonomia de Catalunya. No cal dir que vaig vibrar amb tot l'entusiasme de què era capaç a l'uníson amb aquella lluna de mel d'un poble que, després de més de trenta anys d'expectació activa i esforçada, veia reconegudes una bona part de les seves possibilitats de realització. Però ja se sap que les coses bones no duren. El 1939 el gran castell d'il·lusions es va enfonsar. Vam passar d'aquella construcció d'un país i una cultura a la seva destrucció. I a mi em va correspondre ser testimoni impàvid, tot i que encara no compromès formalment, de l'hecatombe. No obstant això, des d'aleshores em vaig sentir presa d'un compromís profund, que enllaçava amb l'orientació de la meua vida abans de la guerra civil: la llengua i la cultura catalanes. Però el camí havia de ser llarg i penós." El llarg camí d'un mestre excepcional, que havia de retornar la dignitat i el crèdit acadèmic a la filologia catalana, i havia de salvar-ne la continuïtat acadèmica i el desenvolupament científic sota el franquisme. Inicialment, des del 1948, com a catedràtic de Gramàtica Històrica de la Llengua Espanyola, i molt més tard també de Gramàtica Històrica Catalana, fins als seus anys durs i difícils de rector de la Universitat de Barcelona, entre 1978 i 1986. I des del principi, el Dr. Badia mantingué una relació, sempre cordial, amb els col·legues valencians, començant pel seu amic Manuel Sanchis Guarner. No és aquest el lloc per detallar els seus llibres i treballs innumbrables en els camps de la lingüística històrica, la teoria gramatical, la lingüística estructural i comparativa, la dialectologia o la sociolingüística. Ni els seus doctorats honoris causa, des d'Alacant fins a Salzburg, o els seus premis i honors. Només recordar, amb gratitud, que de mestres com ell, humaníssims i humanistes, n'apareixen ben pocs en cada segle, en cada país i en cada disciplina.

OPINIÓ

Ars longa, vita brevis

Hi ha moltes maneres de fer un país; la de Badia n'és una de difícil, a l'abast només d'aquell qui sap com correspondre-hi

NICOLAU DOLS | Palma de Mallorca | 16 NOV 2014 - 21:26 CET

Arxivat a: Antoni M. Badia i Margarit Filologia Opinió Català Lingüística Idiomes
Llengua Cultura

Ars longa, vita brevis fins i tot per a un filòleg eminent que fins ben endavant de la seva cursa vital de noranta-quatre anys ha donat fruits a la ciència dins el seu art i fora. El 8 de novembre del 2007 s'adreçà com a nou doctor honoris causa de la Universitat de les Illes Balears al claustre d'aquesta universitat. Recordà a la salutació la seva llarga relació amb la restauració dels estudis universitaris a les Illes Balears. Certament que ell era flamant rector de la Universitat de Barcelona al moment de la creació de la nova universitat, de la mateixa manera que Josep Laporte ho era de la UAB –les dues universitats de Barcelona tenien centres a Palma que se sumaren per formar la UIB–. La relació, però, venia de lluny: de la formació a les seves aules de molts de filòlegs d'origen insular, i del contacte amb aquells que treballaven en la descripció del català des de les Illes Balears. Sorprengué en aquella ocasió l'esment que féu a la prevenció de Francesc de B. Moll sobre les maniobres dirigides a l'establiment de la universitat insular. Dues postures igualment comprensibles i defensables s'havien enfrontat: la de qui sent la necessitat que els universitaris surtin de casa per formar-se en grans centres científics i la de qui veu l'oportunitat de prendre l'opció històrica de crear un nou centre. Res que no ens soni a debat extraordinàriament actual a la nostra societat. Amb Hipòcrates hem començat i amb Hipòcrates s'entretenen avui Govern Balear, UIB i altres actors socials d'àmbit i interessos més difusos.

La darrera vegada que vaig veure el doctor Badia va ser a la televisió. El 10 de març del 2012 va aparèixer a un reportatge de TV3 sobre la constitució de l'Assemblea Nacional Catalana. Durant un segon i mig només, Antoni M. Badia apareixia assegut a la pista del Palau Sant Jordi al costat d'un altre històric del catalanisme cívica i cultural, Jordi Carbonell. Que serveixi aquest detall per indicar un tret de la personalitat de Badia que potser queda difuminat per mor de les seves pròpies conseqüències. El tret té a veure amb la tenacitat i la valentia; la conseqüència n'és l'extensió i la diversitat de la seva obra, una obra científica, certament, però inseparable d'una postura cívica que va anar fruitant en la mesura que la situació del país ho permetia i al mateix ritme del creixement de les institucions democràtiques.

A la comunicació «Tres problemes del català d'avui», escrita per a un congrés sobre català i provençal que tingué lloc a Chicago el 1961, Badia assenyalava com a tals la insuficiència dels mitjans d'ensenyament i difusió, la pressió immigratòria i la distància entre la llengua literària i la llengua col·loquial. De manera intel·ligent, lligava aquest darrer problema als dos primers, i és fàcil entendre el text com una reclamació d'institucions que permetessin la presa de decisions sobre el país des del país. Al coneixement erudit del seu objecte d'estudi sumava, doncs, una postura cívica orientada amb intel·ligència pràctica cap a uns efectes socials en un món canviant, però encara, i de fet fins ara mateix, sotmès al lligam d'unes regles externes.

Aquesta visió del joc i de les dinàmiques que hi donen suport explica també la postura de Badia respecte del seu camp d'estudi: ell evoluciona amb el temps no només en extensió, sinó també en perspectiva. Els seus inicis són els propis del programa de recerca que amb precedents il·lustres arreu del país, s'havia gestat, sobretot, a Mallorca al voltant del canvi de segle XIX-XX i que havia eclosionat al I Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1906). El programa científic que havia dissenyat i impulsat Antoni M. Alcover, basat en l'estudi diacrònic de la llengua i la comparació amb els altres parlars romànics, certament és continuat per Francesc de B. Moll a l'obra del Diccionari. Tanmateix, la persistència del programa fins a l'actualitat pràcticament (en convivència amb altres que apareixen més tard) és el testimoni d'un big bang inicial que assolí la formació de Badia i que ell impulsà des de l'acadèmia. La *Gramàtica històrica catalana*, publicada el 1951, és la seva obra cabdal en aquest terreny.

Mentre aquestes ones s'expandien, altres maneres de mirar-se la llengua arribaven de fora i igualment s'expandien, i sovint amb l'amplificació que hi imprimia Badia i Margarit. La *Gramàtica catalana* de 1962 és una obra d'orientació sincrònica i comparada que constitueix una mostra de la capacitat d'observació i discerniment d'un autor que fa l'esforç de deixar de banda la diacronia per acostar-se al lector culte, però no necessàriament format en filologia. Als anys seixanta i setanta Badia s'acostava als postulats de la lingüística estructuralista per analitzar el sistema fonològic del català. Ja a una altra banda vàrem donar compte de les polèmiques sobre l'estatus de les africades, dels diftongs i de la vocal neutra. En tots els casos Badia demostra un coneixement profund de la llengua.

No satisfet amb l'estudi del codi, s'endinsa a finals dels seixanta en l'estudi del sistema social sobre el qual reposa el català, i el 1969 publica *La llengua dels barcelonins: resultats d'una llengua sociolingüística*. D'ell prové també l'impuls al lligam entre l'estudi dels hàbits socials i els usos del codi. L'any 1994, en un intent notable en aquest camp concret, publica la *Gramàtica catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica*. Es tracta d'una intenció que va dur a la pràctica des de la presidència de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans amb la *Proposta d'un estàndard oral de la llengua catalana*, encara en fase de compleció.

Les vides llargues tenen de tot; les obres llargues, també.
Mantenir la intenció i l'impuls no és fàcil. Els qui ho fan són
pocs. Són criticables, com tothom, però són imprescindibles
com ningú. Hi ha moltes maneres de fer un país; la de
Badia n'és una de difícil, a l'abast només d'aquell qui sap
com correspondre-hi.

CORREU ELECTRONIC cultura.diaridegirona@epi.es

Mor als 94 anys el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit

► Considerat l'artífex de la modernització de la filologia catalana, va ser rector de la UB i catedràtic de Filologia Catalana

BARCELONA | EFE/DdG

■ El filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit va morir ahir als 94 anys al seu domicili familiar. Badia i Margarit era reconegut com l'artífex de la modernització de la filologia catalana, especialment per la publicació de la *Gramàtica històrica catalana*, i el seu nom se situa al costat del pare del català modern, Pompeu Fabra.

Nascut a Barcelona el 30 de maig de 1920, Antoni Maria Badia i Margarit va residir a Igualada els últims anys, on vivia amb un dels seus fills, Xavier, després de quedar vidu. El filòleg va ser catedràtic des del 1948 de Gramàtica Històrica de la Llengua Espanyola, i el 1973 va guanyar la càtedra de Filologia Catalana a la Universitat de Barcelona, on va exercir com a rector entre el 1978 i el 1986. En el mateix any en què es va jubilar a la Universitat de Barcelona, Badia va presidir el Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana.

Autor de més de 600 articles científics, Badia i Margarit era autor de mig centenar de llibres, entre ells *Los complementos pronominal-adverbiales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica* (1947), la *Gramàtica històrica catalana* (1951), la *Gramàtica catalana* (1962), *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), *La llengua dels barcelonins* (1969), *La formació de la llengua catalana* (1981), *Apologia i vindicació de la llengua catalana* (2004) o el *Diccionari d'antroponímia catalana*.

Doctor «honoris causa»

Professor visitant a Munic, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin i a la Sorbona de París, Badia va ser doctor *honoris causa* de diverses

Antoni Maria Badia i Margarit va passar els seus últims anys de vida a Igualada.

universitats, entre les quals figuren les de Salzburg, Tolosa, Barcelona, les Illes Balears, Rovira i Virgili i la mateixa Sorbona. També va presidir la Société de linguistique romane i la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Especialitzat científicament en lingüística històrica i dialectologia, el filòleg, havia rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat (1986), els premis d'Honor de la Fundació Jaume I (1995), la Medalla al Mèrit Científic de l'Ajuntament de Barcelona (1999), el premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012). Especialitzat també en geografia lingüística, va participar intensament en les tasques inicials de l'elaboració de l'*Atlas lingüístic del domini català*.

El 2004, quan va ser nomenat doctor *honoris causa* per la Universitat de València «en reconeixement dels seus nombrosos mèrits en el camp de la lingüística catalana i valenciana», el catedràtic de Filologia Catalana, Antoni Ferrando, va assegurar que Badia havia contribuït decididament a «dotar de veu pròpia la llengua catalana en el conjunt de la romanística». A més, va afegir que Badia havia introduït «els mètodes d'investigació que s'imposaven als centres d'investigació més prestigiosos de l'estranger».

Justament el discurs d'investidura de Badia i Margarit va girar entorn de *Elogi de l'error. Confessions d'un filòleg octogenari*, on analitzava el paper dels investigadors, una tasca que va considerar col·lectiva,

on «la feina de cadascú corregeix, completa i incentiva la feina dels altres». En aquell moment, el nou doctor va recordar en la seva disertació quatre moments de la seva trajectòria científica marcats per la polèmica, coincidint amb quatre treballs seus que van ser contestats per altres científics. De tota aquesta polèmica, Badia i Margarit va extreure la conclusió que el debat va enriquir el panorama científic actual. Badia va finalitzar la seva disertació dient que «amb encerts i errors, allà caic i allà m'aixeco, la ciència va per davant».

El funeral per qui va ser fora rector de la Universitat de Barcelona durant vuit anys se celebrarà avui a les tres de la tarda a la basílica de Santa Maria del Pi de la capital catalana.

REACCIONS

ARTUR MAS

PRESIDENT DE LA GENERALITAT

«Badia i Margarit es va comprometre amb Catalunya, i la va prestigiar amb la seva incansable i excel·lent tasca investigadora i docent»

FERRAN MASCARELL

CONSELLER DE CULTURA

«Ens ha permès entendre que el català era una llengua amb tota la força i la potència de qualsevol altra llengua romànica, i li devem molta de la convicció que avui tenim sobre el futur del català»

LAURA BORRÀS

INSTITUCIÓ DE LES LLETRES CATALANES

«Amb discreció i humilitat va contribuir que el català sigui on és. Sempre amb un compromís insubornable amb la llengua des de dins i des de fora»

JOAN DOMÈNEC ROS

PRESIDENT DE INSTITUT D'ESTUDIS CATALANS

«Es va implicar amb el país, va fer molt des de punt de vista social per retornar la puixança que el català havia tingut abans de la guerra»

XAVIER TRIAS

ALCALDE DE BARCELONA

«Badia i Margarit va ser un home que des del rigor científic i acadèmic va posar els seus coneixements al servei de la comunitat. Era un referent i un exemple de treball en el camp de la lingüística»

MOLTES GRÀCIES, PROFESSOR BADIA I MARGARIT!

David Pagès i Cassú

Aquest mes s'han fet públics els resultats actuals, positius i esperançadors, sobre

l'ús del català al Principat. La llengua catalana, malgrat les dificultats i els reptes que ha hagut de superar, no sols sobreviu sinó que aspira a poder viure amb autèntica normalitat. I això ha estat possible gràcies a diferents factors, dos dels quals els volem destacar: la fidelitat dels seus parlants i el prestigi de persones que ens han fet prendre consciència del que significa la llengua per al manteniment de la nostra identi-

tat.

El professor **Antoni M. Badia i Margarit**, que traspasà ahir als 94 anys, era -i ho continuarà essent- un d'aquests referents. La causa de la llengua, la va servir amb passió i, alhora, amb lucidesa i rigor, des de moltíssims àmbits: feu recerca en lingüística històrica i dialectologia; exercí com a docent... i com a rector de la Universitat de Barcelona (1978-1986); tingué un paper

«Sovint instava els catalanoparlants a tenir cura de la llengua i a no deixar d'usar-la»

clau en la renovació de la Secció Filològica de l'IEC durant la seva presidència (1989-1995); contribuí a projectar la llengua i la cultura catalanes al món... I és autor d'obres influents i duradores.

Les distincions que tingué -

Premi d'Honor Lluís Carulla (1995), Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2012), entre moltes altres- són justos reconeixements a la seva tasca i qualitat humana. Sovint instava els catalanoparlants a tenir cura de la llengua i a no deixar-la d'usar. Aquest és, sens dubte, el millor homenatge que tots plegats podem retre al professor Badia i Margarit.

OBITUARI ■ DOCTOR 'HONORIS CAUSA' PER LA URV, ENTRE MOLTES ALTRES UNIVERSITATS DE TOT EL MÓN

Mor als 94 anys el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit

Artífex de la modernització de la filologia catalana, el seu nom se situa al costat del de Pompeu Fabra

EFE

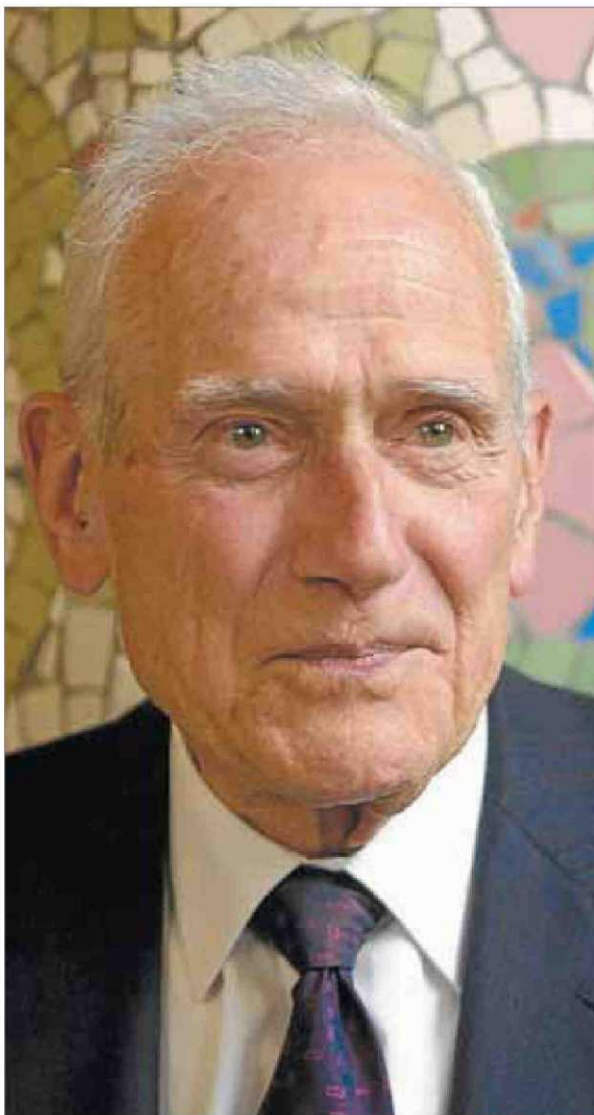
El filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit va morir ahir als 94 anys. Reconegut com l'artífex de la modernització de la filologia catalana, el seu nom se situa al costat del pare del català modern, Pompeu Fabra.

El 2004, quan va ser nomenat doctor *honoris causa* per la Universitat de València «en reconeixement dels seus nombrosos mèrits en el camp de la lingüística catalana i valenciana», el catedràtic de Filologia Catalana, Antoni Ferrando, va assegurar que Badia havia contribuït decididament a «dotar de veu pròpia la llengua catalana en el conjunt de la romanística». Va afegir que Badia havia introduït «els mètodes d'investigació que s'imposaven als centres d'investigació més prestigiosos de l'estranger».

El discurs d'investidura d'Antoni Badia i Margarit va girar entorn del "Elogi de l'error. Confessions d'un filòleg octogenari", on analitzava el paper dels investigadors, una tasca que va considerar col·lectiva, on «la feina de cadascú corregeix, completa i incentiva la feina dels altres».

Autor de més de 600 articles científics, és autor de mig centenar de llibres entre ells *Los complementos pronominalo-adverbiales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica* (1947), la *Gramàtica històrica catalana* (1951), la *Gramàtica catalana* (1962), *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), *La llengua dels barcelonins* (1969), *La formació de la llengua catalana* (1981), *Apologia i vindicació de la llengua catalana* (2004) o el *Diccionari d'antroponímia catalana*.

Professor visitant a Munic, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin i a la Sorbona de París, Badia va ser doctor *honoris causa* de diverses universitats, entre les quals figuren les de Salzburg, Tolosa, Barcelona, les Illes Balears, de la Universitat Rovira i Virgili i la pròpia Sorbona. També va presidir la Société de Linguistique Romane i la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Antoni Maria Badia i Margarit, en una imatge d'arxiu. FOTO: JULIÁN MARTÍN/EFE

Especialitzat científicament en lingüística històrica i dialectologia, havia rebut la Creu de Sant Jordi de la Generalitat (1986), els premis d'Honor de la Fundació Jaume I (1995), la Medalla al Mèrit Científic de l'Ajuntament de Barcelona (1999), el premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012).

Signà més de 600 articles i 50 llibres i destacava per la seva discreció i humilitat

El president Artur Mas manifestà ahir que «la renúncia a viure en un país lliure no va ser el seu únic sacrifici», i que «l'esperit de servei i el compromís cívic el van portar a acceptar ser el rector de la Universitat de Barcelona en els anys difícils de la transició del franquisme a la democràcia», un càrrec en el qual va ser «un home d'entesa i diàleg, mogut també pel seu profund compromís cristià, que va ajudar a suavitzar situacions difícils». «Pel que fa a la llengua, la seva actitud sempre va ser de recordar-nos a tots, institucions i parlants, les nostres obligacions», afegí Mas.

Per al conseller de Cultura, Ferran Mascarell, la tasca de Badia al llarg de tota la vida «té molt a veu-

Ferran Mascarell**Conseller de Cultura**

Ens ha deixat Antoni M. Badia i Margarit. Gran científic de la llengua, home compromès insubornablement amb el català. Gran persona

@ferranmascarell**Quim Torra**

Gràcies, professor Badia i Margarit. Pel vostre treball i pel vostre compromís cívic

@quimtorra**Lluç Salellas Vilar**

DEP Antoni Maria Badia i Margarit. Premi d'Honor de les Lletres Catalanes. Referents de la nostra llengua. Maleïts novembres!

@lluçsalellas**Àngel Colom**

Ha mort Antoni M. Badia i Margarit, insigne lingüista. Ens va ajudar molt a l'inici de la Crida a la Solidaritat. DEP

@angelcolom

re amb el moment de fortalesa interna pel que passa la llengua, una llengua que s'ha modernitzat amb persones com ell», i subratllà que va fer de «pont entre la generació de Pompeu Fabra i l'actual generació».

Catalanista insubornable

Agraï el conseller que Badia i Margarit fos «una d'aquelles persones que va impulsar tots els mecanismes paral·lels i complementaris a la vida acadèmica, que començaven a configurar el sistema d'institucions de la llengua que actualment tenim. Va ser un catalanista insubornable i una magnífica persona».

Laura Borràs, directora de la Institució de les Lletres Catalanes, ressaltà la trajectòria de Badia i Margarit, especialment, el seu «combat» a favor de la llengua catalana, des de la universitat, ocupant càrrecs de responsabilitat, «treballant sempre per la dignitat de la llengua, per la seva dignificació». A més va destacar la seva manera de fer, la seva humilitat, la seva discreció, la seva feina notable «formant molts especialistes», que han seguit la seva senda.

El funeral se celebrarà avui, a les 15 hores, a la basílica de Santa Maria del Pi.

Muere Antoni Maria Badia i Margarit, impulsor de la lengua catalana

► El filólogo barcelonés, artífice de la modernización de la filología catalana, falleció la pasada madrugada a los 94 años

Obituario

EFE BARCELONA

■ El filólogo y lingüista Antoni Maria Badia i Margarit falleció la pasada madrugada a los 94 años en su domicilio familiar.

Badia i Margarit es reconocido como el artífice de la modernización de la filología catalana, especialmente por la publicación de la *Gramàtica històrica catalana*, y su nombre se sitúa al lado del padre del catalán moderno, Pompeu Fabra.

Barcelonés, nacido el 30 de mayo de 1920, en los últimos años residió en Igualada (Barcelona), donde vivía con uno de sus hijos, Xavier, después de enviudar.

Fue catedrático desde 1948 de Gramática Histórica de la Lengua Española, y en 1973 ganó la cátedra de Filología Catalana en la Universidad de Barcelona, donde ejerció como rector entre 1978 y 1986. En el mismo año en que se jubiló en la Universidad de Barcelona, Badia presidió el Segundo Congreso Internacional de la Lengua Catalana.

Autor de más de 600 artículos científicos, Badia i Margarit es autor de medio centenar de libros entre ellos *Los complementos pronominal-adverbiales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica* (1947), la *Gramàtica històrica catalana* (1951), la *Gramàtica catalana* (1962), *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), *La llengua dels barcelonins* (1969), *La formació de la llengua catalana* (1981), *Apologia i vindicació de la llengua catalana* (2004) o el *Diccionari d'antroponímia catalana*.

Profesor visitante en Múnic, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin y en la Sorbona de París, Badia fue *doctor honoris causa* de varias universidades, entre las que figuran las de Salzburgo, Toulouse, Barcelona, Illes Balears, Rovira i Virgili y la propia Sorbona. También presidió la Société de linguistique romane y la sección filológica del Institut d'Estudis Catalans (IEC).

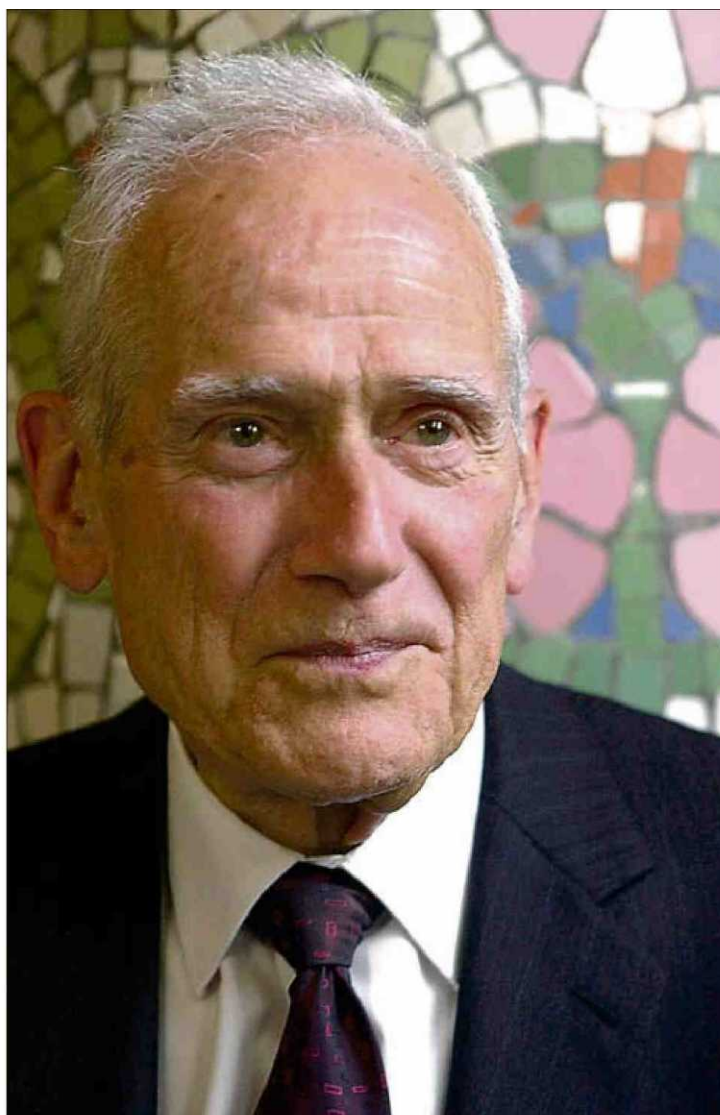
El lingüista recibió la Cruz de Sant Jordi de la Generalitat, los premios de Honor de la Fundació Jaume I, la Medalla al Mérito Científico del Ayuntamiento de Barcelona, el premio de Honor de las Letras Catalanas y la Medalla de Oro de la Generalitat.

Nada más conocerse su fallecimiento, el conseller de Cultura de la Generalitat de Cataluña, Ferran Mascarell, tuiteó que ha muerto un "gran científico de la lengua, hombre comprometido insobornablemente con el catalán. Gran persona".

El alcalde de Barcelona, Xavier Trias, trasladó su pésame a la familia y destacó su "gran contribución a la divulgación y el rigor histórico en los estudios de la lengua y muy especialmente del catalán".

Para Trias, fue "un referente y un ejemplo de trabajo" y destacó "su compromiso cívico con el país y su compromiso científico con la lengua".

La directora de la Institució de les Lletres Catalanes, Laura Borràs, resaltó la trayectoria de Badia i Margarit, especialmente, su "combate" a favor de la lengua catalana, desde la universidad, ocupando cargos de responsabilidad, "trabajando siempre por la dignidad de la lengua, por su dignificación". En su opi-

Antoni Maria Badia i Margarit. EFE

RELACIÓN CON MALLORCA

Investido doctor 'honoris causa' por la UIB

► La UIB le investió doctor *honoris causa* en noviembre de 2007. Durante la ceremonia, con Montserrat Casas como rectora, el filólogo se mostró "optimista" respecto al futuro del catalán. La designación fue propuesta por el departamento de Filología Catalana de la UIB. El catalán sembró una encina e impartió la lección *Renovarem els estudis sobre Mireia en la versió de Maria Antònia Salvà*?

nión, además, hay que destacar su manera de hacer, su humildad, su discreción, su trabajo notable "formando muchos especialistas", que han seguido su senda.

Badia i Margarit fue trasladado al

Tanatorio de Les Corts. El funeral por el que fuera rector de la Universidad de Barcelona durante ocho años se celebrará hoy a las 15 horas en la basílica de Santa Maria del Pi de la capital catalana.

EFE

ANTONI MARIA BADIA I MARGARIT

Referente de la filología catalana, con reconocimiento académico dentro y fuera de nuestras fronteras, centró su investigación en la lingüística histórica, siguiendo la tradición de Menéndez Pidal. Su legado lo convierte en un clásico para los estudiosos de la lengua catalana.

Una vida dedicada al catalán

ANDREU BOSCH I RODOREDA

El filólogo Antoni Maria Badia i Margarit es uno de los referentes de la filología catalana y de la lingüística románica junto a figuras como Dámaso Alonso, Joan Coromines y Alberto Varvaro. Se doctoró en 1947 con una tesis sobre morfología histórica dirigida por Dámaso Alonso. Desde 1948 fue catedrático de Gramática histórica de la lengua española y de Gramática histórica catalana en la Universidad de Barcelona, cargo que ocupó hasta su jubilación.

Las letras catalanas quedan huérfanas tras la muerte de quien fue, entre una multitud de responsabilidades académicas, rector de la Universidad de Barcelona (1978-1986). Precisamente a finales de ese periodo presidió el II Congreso Internacional de la Lengua Catalana (1986), como también presidió entre 1989 y 1995 la Sección Filológica del Institut d'Estudis Catalans, la Academia de la lengua catalana. Entre sus reconocimientos institucionales des-

tacan la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mérito científico (1999), el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) y Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2011). Doctor *honoris causa* por las universidades de Salzburg, Toulouse, la Sorbona, Perpinyà, el Knox College de Galesburg, Alacant, Illes Balears y, naturalmente, Barcelona.

Badia i Margarit se dedicó a la investigación en el campo de la lingüística histórica, sobre todo catalana, en el seno de la gran tradición de Ramón Menéndez Pidal, cuya principal contribución fue *Estudios de fonética y fonología catalanas* (1948). Entre su inmenso legado científico, destacan obras de referencia como la *Gramática histórica catalana* (1951), en castellano (traducida al catalán en 1981), *Gramática catalana* (1962) y *Gramàtica Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica* (1995), que constituyó su herencia como gramático y lingüista.

En el ámbito de la sociolingüística destacó por los ensayos *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), una de las lecturas obligatorias en las facultades de filología en los años 70 y 80, *La llengua dels barcelonins* (1969) y *Llengua i poder* (1986). Como historiador de la lengua, escribió *La llengua catalana*

ahir i avui (1973) y *La formació de la llengua catalana. Assaig d'interpretació històrica* (1981), otra de sus contribuciones fundamentales. Entre sus múltiples estudios filológicos, destaca su pasión por las *Regles de esquivar vocables i mots grossers o pagesívols* (1950), unas normas del siglo XV sobre la pureza de la lengua catalana, cuyo interés culminó con la publicación en 1999 de *Les Regles de esquivar vocables i La qüestió de la llengua*.

Pese a su avanzada edad, Badia i Margarit continuaba dirigiendo, con Joan Veny, la revista científica *Estudis Romànics* del Institut d'Estudis Catalans. En el prólogo del *Llibre blanc sobre la unitat de la llengua catalana* (1989), Badia i Margarit insistía en la necesidad de «un libro que muestre hasta la evidencia eso que aún no parece evidente a todos: la unidad de esta lengua [catalana]». Aún hoy las palabras de Badia i Margarit continúan vigentes.

Antoni Maria Badia i Margarit, filólogo y lingüista, nació en Barcelona el 30 de mayo de 1920, ciudad en la que murió el 16 de noviembre de 2014.

Andreu Bosch i Rodoreda es profesor del Departamento de Filología Catalana de la Universidad de Barcelona y director del Área de Lengua y Universidades del Institut Ramon Llull.

IBERIA SENDO
DONDE LA VIDA TE LLEVE.

CONSIGUE
2 VUELOS I/V DE REGALO
+ Cuota gratis el primer año

SOLICITAR TARJETA >

Hemeroteca | Suscríbete | Clasificados

Lunes, 17 noviembre 2014

 Cartelera TV Tráfico

 Identifícate o Regístrate

www.levante-emv.com

Levante
EL MERCANTIL VALENCIANO

Valencia
17 / 14°

Castelló
20 / 12°

Alicante
19 / 13°

C.Valenciana | Más noticias | Deportes Economía Opinión Ocio Vida y Estilo Participación Multimedia Servicios | Suscriptor

España Internacional Sucesos Sociedad **Cultura** Medio Ambiente Formación Solidarios

Levante-EMV » Cultura

 T+ T- 0 1 3

Obituario

Record des de València

Antoni Maria Badia i Margarit (Barcelona 1920-2014) ens ha deixat per sempre

17.11.2014 | 04:15

POR ANTONI FERRANDO Antoni Maria Badia i Margarit (Barcelona 1920-2014) ens ha deixat per sempre. Afortunadament hem pogut comptar amb la seua presència pública i amb la seua paraula fins als últims mesos de la seua llarga vida. La seua obra, indestructiblement unida als avatars de la filologia romànica i catalana dels darrers setanta anys, serà un referent inexcusable durant molts anys més. Per als qui l'hem tractat de prop, serà difícil que se'ns esborre la imatge de la seua bonhomia, el seu esperit de treball i la seua disponibilitat a posar-se al capdavant de les causes de la llengua.

Encara ben jove, Badia va afavorir la projecció internacional de la llengua catalana a través del VII Congrés Internacional de Filologia Romànica (Barcelona, 1953), celebrat en ple franquisme: amb la seua proposta de presentar-la com a llengua-pont dins la Romània occidental i en coincidència amb **Coromines**, **Moll** i **Sanchis Guarnier**, va defensar així la seua singularitat lingüística davant les estratègies assimilistes i folcloritzants del règim. També hi va contribuir amb la constitució de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973). Recuperada la democràcia, Badia va ser un dels capdavanters en la iniciativa de convocar el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986) i de celebrar-lo en les principals ciutats de tot el nostre àmbit lingüístic.

Badia sempre va prestar atenció a les diferents manifestacions geogràfiques de la llengua catalana. Ja ho va demostrar en la seua ressenya a la Gramàtica valenciana (1950), del seu bon amic Sanchis Guarnier, i ho va reiterar en la seua ambiciosa Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica (1994). Va assessorar, amb Moll i Sanchis Guarnier, la versió catalana dels textos litúrgics i va avalar els criteris de l'adaptació valenciana de la Bíblia interconfessional. Des de la presidència de la Secció Filològica de l'IEC (1989-1995), va impulsar unes propostes d'estàndard oral de la llengua que reconeixen realitzacions valencianes i les situen al mateix nivell que les barcelonines. Va fer aportacions essencials a temes d'història de la llengua que afecten de manera especial qüestions valencianes, com són la teoria de la romanització o la de l'autoria de les Regles d'esquivar vocables. Encara que he dissentit radicalment de les seues conclusions, sempre ho vaig fer amb el respecte que mereix l'honestetat dels seus arguments i l'estima que suscita la seua atenció a aspectes que ens toquen més de prop. No cal recórrer a obscures revifalles de substrats desconeguts per a explicar per què els valencians compartim amb lleidatans i tortosins la major part dels seus trets fonètics, morfològics i lèxics, ni a la impossible autoritat filològica de **Pere Miquel Carbonell** per a explicar l'autoria d'unes normes de bona llengua, inspirades en el valencià prestigiós de la cort romana del cardenal valencià **Rodrigo de Borja**, el futur papa Alexandre VI, que hi degué confegir el seu secretari **Jeroni Pau**.

En els primers anys de la democràcia recuperada, Badia, rector de la Universitat de Barcelona (1978-1986) i en estreta col·laboració amb **Ramon Lapiedra**, rector de la Universitat de València, va contribuir decisivament a la defensa de la unitat de la llengua, a la concessió del grau de doctor a **Joan Fuster** i a la creació de l'Institut Joan Lluís Vives, que coordina diverses activitats culturals de totes les universitats dels nostre àmbit lingüístic. Va participar en nombroses activitats acadèmiques i cíviques celebrades a València. Fent-se ressò dels seus mèrits acadèmics i dels seu compromís cívic en favor de la nostra llengua, les universitats valencianes van coincidir a nomenar-lo doctor honoris causa. En certa manera, ens ha deixat algú que s'ha sentit molt pròxim i solidari dels valencians.

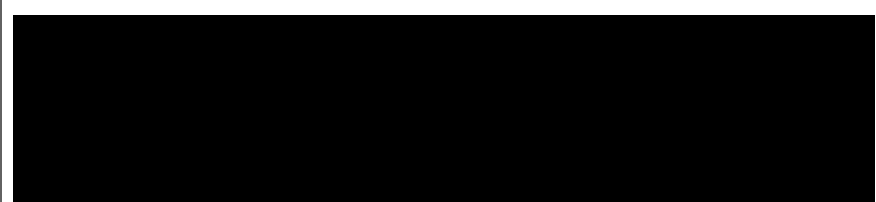
En aquestes hores de dol, bé mereix el nostre reconeixement i la nostra gratitud.

 Compartir en Facebook

 Compartir en Twitter

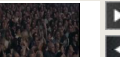

Últimos vídeos de cultura

Vídeos de Cultura

15 años sin Enrique Urquijo

Restaurantes en Valencia

Descubre los mejores restaurantes de tu zona: Gandía, Torrent, Sagunt... y disfruta de la cocina valenciana. Todos los restaurantes de Valencia

L. R.

BARCELONA.-El filólogo y lingüista Antoni Maria Badia i Margarit ha fallecido esta madrugada a los 94 años en su domicilio familiar, según informaron a Efe fuentes funerarias.

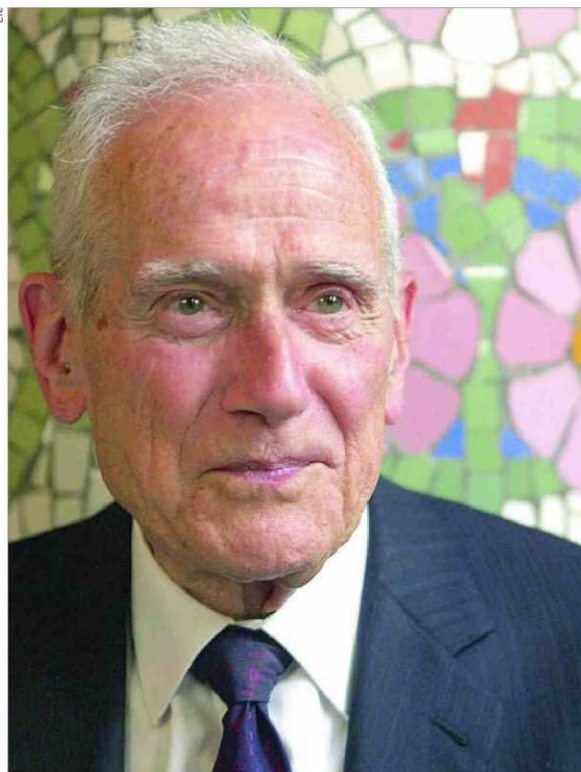
Badia i Margarit es reconocido como el artífice de la modernización de la filología catalana, especialmente por la publicación de la «Gramàtica històrica catalana», y su nombre se sitúa al lado del padre del catalán moderno, Pompeu Fabra. Barcelonés, nacido el 30 de mayo de 1920, en los últimos años residió en Igualada (Barcelona), donde vivía con uno de sus hijos, Xavier, después de enviudar. Fue catedrático desde 1948 de Gramàtica Històrica de la Lengua Española, y en 1973 ganó la cátedra de Filología Catalana en la Universidad de Barcelona, donde ejerció como rector entre 1978 y 1986. En el mismo año en que se jubiló en la Universidad de Barcelona, Badia presidió el Segundo Congreso Internacional de la Lengua Catalana.

Autor de más de 600 artículos científicos, Badia i Margarit es autor de medio centenar de libros entre ellos «Los complementos pronominales-adverbiales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica» (1947), «Gramàtica històrica catalana» (1951), «Gramàtica catalana» (1962), «Llengua i cultura als Països Catalans» (1964), «La llengua dels barcelonins» (1969), «La formació de la llengua catalana» (1981), «Apologia i vindicació de la llengua catalana» (2004) o el «Diccionari d'antroponímia catalana».

Profesor visitante en Múnich, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin y en la Sorbona de París, Badia fue doctor honoris causa de varias universidades, entre las que figuran las de Salzburgo, Toulouse, Barcelona, Illes Balears, Rovira i Virgili y la propia Sorbona. También presidió la Société de lingüis-

Fallece Antoni M. Badia i Margarit

Desaparece, a los 94 años, el veterano artífice de la modernización de la filología catalana

Un fondo accesible para todos

Antoni Maria Badia i Margarit fue siempre un firme partidario de la divulgación científica, facilitando el conocimiento a todos los públicos. Eso hizo que en 1975, junto con su esposa Maria Cardús, coincidiendo con la celebración del Congreso de Cultura Catalana, donara su biblioteca y archivo documental a la Biblioteca de Cataluña donde hoy puede ser consultado.

tique romane y la sección filológica del Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Especializado científicamente en lingüística histórica y dialectología, el malogrado filólogo, había

recibido la Creu de Sant Jordi de la Generalitat, los premios de Honor de la Fundación Jaume I, la Medalla al Mérito Científico del Ayuntamiento de Barcelona, el premio de Honor de las Letras

Catalanas y la Medalla de Oro de la Generalitat.

Interesado asimismo en geografía lingüística, participó intensamente en las tareas iniciales de la elaboración del «Atlas lingüístic

del domini català». También centró su interés en la onomástica, con especial atención a los elementos botánicos de la toponimia; a la lingüística comparada y a las relaciones del catalán con las lenguas vecinas y a algunos aspectos de sociología lingüística.

El presidente de la Generalitat, Artur Mas, dijo ayer que «la renuncia a vivir en un país libre no fue su único sacrificio» y, de hecho, continúa, «el espíritu de servicio y el compromiso cívico le llevaron a aceptar ser el rector de la Universidad de Barcelona en los años difíciles de la transición del franquismo a la democracia», un cargo en el que fue «un hombre de entente y diálogo, movido también por su profundo compromiso cristiano, que ayudó a suavizar situaciones difíciles». «En cuanto

OBRA

El especialista deja una obra formada por medio centenar de libros y 600 artículos

a la lengua, su actitud siempre fue de recordarnos a todos, instituciones y hablantes, nuestras obligaciones», añadió Mas.

El conseller de Cultura, Ferran Mascarell, la tarea de Badia a lo largo de toda la vida «tiene mucho que ver con el momento de fortaleza interna por el que pasa la lengua, una lengua que se ha modernizado con personas como él» y subrayó que hizo de «puente entre la generación de Pompeu Fabra y la actual generación». Agradeció el conseller que fuera «una de aquellas personas que impulsó todos los mecanismos paralelos y complementarios a la vida académica, que empezaban a configurar el sistema de instituciones de la lengua que actualmente tenemos».

El lingüista catalán todoterreno

[Volver a la noticia](#)

Antoni Maria Badia i Margarit estudió prácticamente todos los campos de la lengua y la filología, fue el primer rector de la Universitat de Barcelona en la Transición y presidió la Asociación Internacional de Lengua y Literatura Catalanas.

PÚBLICO | Madrid | 16/11/2014 14:29 | Actualizado: 16/11/2014 19:21 |

Antoni Maria Badia i Margarit, nacido en Barcelona en 1920, fue uno de los lingüistas catalanes más completos del siglo XX, ya que estudió prácticamente todos los campos de la **lengua y la filología**, como la gramática, la morfología, la fonética, la dialectología y la toponimia, aunque destacó en el estudio histórico de la lengua.

Se licenció en Filología Románica en 1943 por la Universitat de Barcelona (UB), lo que le permitió tener un amplio conocimiento de las lenguas vecinas del catalán, hacer estudios comparados y colaborar con lingüistas de otros idiomas, gracias, en parte, a sus estancias en universidades de **Francia, Alemania y Estados Unidos**.

Entre sus más de 600 obras —incluidos unos 50 libros—, destacaron inicialmente sus estudios históricos sobre morfología, sintaxis, fonética y semántica, siguiendo la tradición del filólogo **Ramón Menéndez Pidal**.

Tras ser alumno en los **Estudis Universitaris Catalans**, en 1947 presentó su tesis doctoral sobre morfología histórica, bajo la tutoría de Dámaso Alonso.

Al año siguiente ganó la cátedra de gramática histórica española en la UB, desde la que publicó sus primeras obras historiográficas, como *Gramática histórica catalana*; en 1995 culminó sus estudios en este ámbito con *Gramàtica catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica i diastràtica*.

Se especializó en dialectología, **primero del aragonés y después del catalán**, realizando un *Atlas lingüístico del dominio del catalán*, así como *Llengua i cultura als Països Catalans* y *La llengua dels barcelonins*.

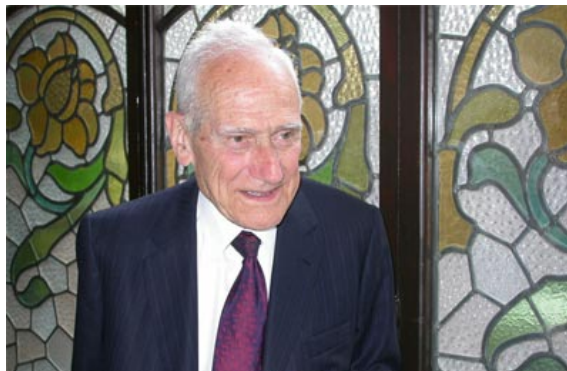
Como docente creó un grupo de investigadores lingüistas y en 1977 ocupó la cátedra de gramática histórica catalana en la UB. En 1978 fue elegido **primer rector de la UB en la transición**, cargo que ocupó hasta 1986, cuando pasó a ser rector emérito.

También fue presidente de honor del Claustro de Doctores de la UB, miembro de la Academia de Bones Lletres de Barcelona y del Institut d'Estudis Catalans (IEC), cuya Sección Filológica presidió entre 1989 y 1995.

También presidió la **Asociación Internacional de Lengua y Literatura Catalanas** (1973-1976) y el Grupo Catalán de Sociolingüística, y formó parte del consejo editorial de varias revistas de filología catalana.

Recibió el Premio de Honor de la Fundació Jaume I (1995) y de la Fundació Catalana per a la Recerca (1996), la Medalla al Mérito Científico del Ayuntamiento de Barcelona (1999), el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) y la Medalla de Oro de la Generalitat (2012), entre otras distinciones.

Fue doctor *honoris causa* de las universidades de Salzburgo, **la Sorbona de París**, Perpignan, Toulouse, Knox College de Galesburg (Illinois, Estados Unidos), Alicante, Islas Baleares y la Rovira i Virgili (URL) de Tarragona.

Muere el filólogo Badia i Margarit, impulsor de la normalización lingüística catalana.

NOTICIAS RELACIONADAS

[Políticos e intelectuales lamentan la muerte de este "catalán insobornable"](#)

[Muere el filólogo Badia i Margarit, impulsor de la normalización lingüística catalana](#)

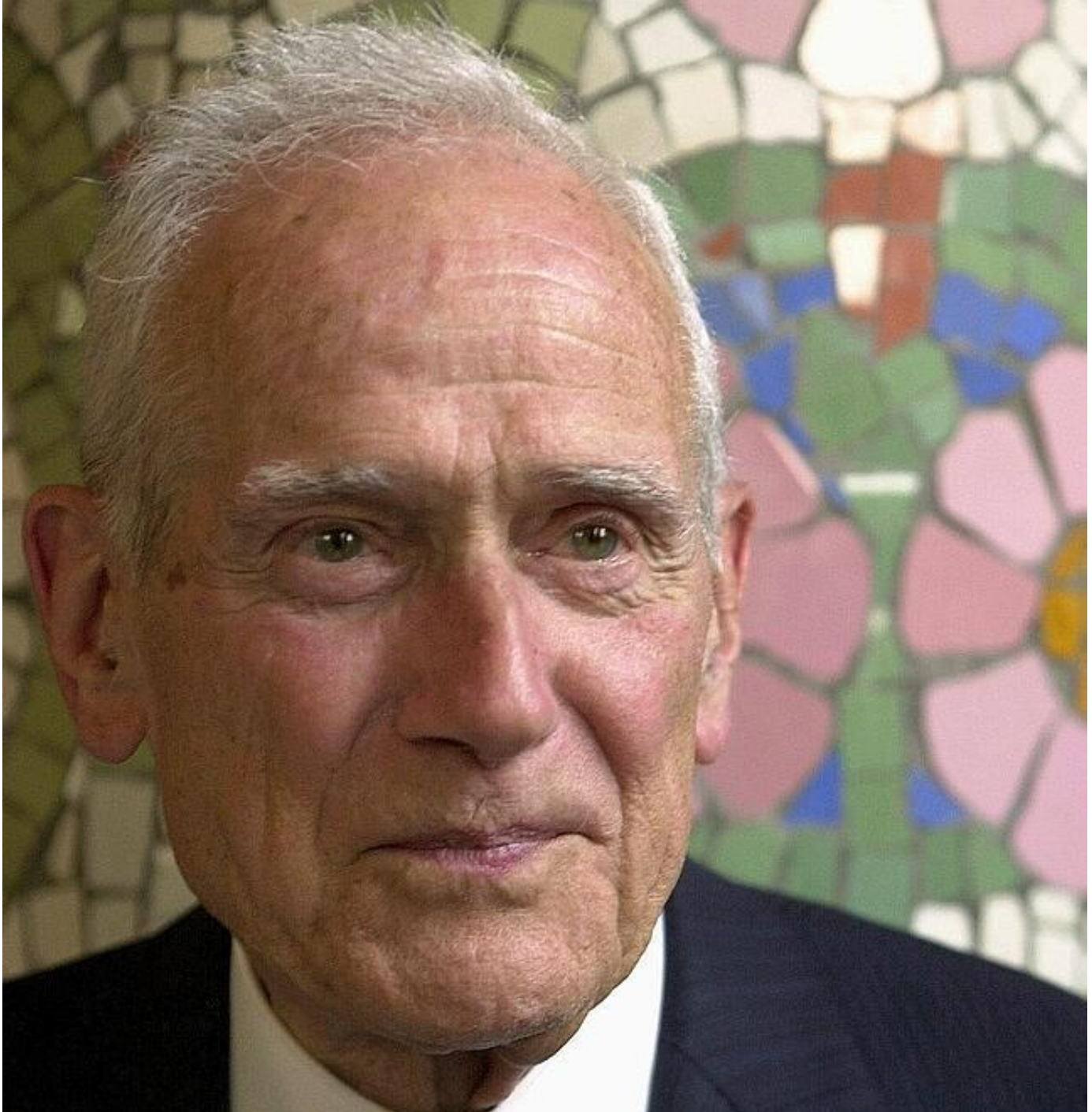
CULTURA

Muere Badia i Margarit, artífice de la modernización de la Filología catalana

EFE / BARCELONA

Día 16/11/2014 - 17.53h

Rector de la Universidad de Barcelona entre 1978 y 1986, era una eminencia en su campo y recibió importantes reconocimientos del mundo académico internacional

EFE

Antoni Maria Badia i Margarit

El filólogo y lingüista **Antoni Maria Badia i Margarit** ha fallecido esta madrugada a los **94 años** en su

domicilio familiar. Badia i Margarit es reconocido como el **artífice de la modernización de la Filología catalana**, especialmente por la publicación de la «**Gramàtica històrica catalana**», y su nombre se sitúa al lado del padre del catalán moderno, Pompeu Fabra.

Antoni Badia i Margarit (**Barcelona, 30 de mayo de 1920**) fue catedrático desde 1948 de Gramática Histórica de la Lengua Española, y en 1973 ganó la cátedra de Filología Catalana en **la Universidad de Barcelona, donde ejerció como rector entre 1978 y 1986**. En el mismo año en que se jubiló en la Universidad de Barcelona, Badia presidió el Segundo Congreso Internacional de la Lengua Catalana.

Autor de **más de 600 artículos científicos**, es autor de medio centenar de libros entre ellos «Los complementos pronominalo-adverbiales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica» (1947), la «Gramática histórica catalana» (1951), la «Gramática catalana» (1962), «Llengua i cultura als Països Catalans» (1964), «La llengua dels barcelonins» (1969), «La formació de la llengua catalana» (1981), «Apologia i vindicació de la llengua catalana» (2004) o el «Diccionari d'antroponimia catalana».

Profesor visitante en Múnich, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin y en la Sorbona de París, Badia fue **doctor «honoris causa» de varias universidades**, entre las que figuran las de Salzburgo, Toulouse, Barcelona y la propia Sorbona. También presidió la Société de linguistique romane y la sección filológica del Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Especializado científicamente en lingüística histórica y dialectología, el malogrado filólogo, que tras enviudar se había establecido en los últimos años en el domicilio de su hijo, Xavier Badia, en Igualada, había recibido la **Cruz de Sant Jordi de la Generalitat** (1986), los premios de Honor de la Fundación Jaume I (1995), la Medalla al Mérito Científico del Ayuntamiento de Barcelona (1999), el premio de Honor de las Letras Catalanas (2003) y la **Medalla de Oro de la Generalitat** (2012).

El **alcalde de Barcelona, Xavier Trias**, ha destacado su «gran contribución a la divulgación y el rigor histórico en los estudios de la lengua y muy especialmente del catalán». Para Trias, ha sido «**un referente y un ejemplo de trabajo**» y ha destacado «su compromiso cívico con el país y su compromiso científico con la lengua».

Compartir

[Share on facebook](#)

[Share on twitter](#)

[Share on tuenti](#)[Share on meneame](#)[Share on linkedin](#)

[Imprimir](#)

Ramón Bilbao, un mito

¡Sólo 8,33€ la botella! y sólo hasta el 30 de noviembre!

www.vinoseleccion.com/ramon-bilbao

Tiene sentido

Hasta el más exigente se convence cuando le explicas el método Dentix.

www.dentix.com

Mor el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit

Autor d'una àmplia obra investigadora, va impulsar, entre altres, l'Atles lingüístic del domini català

16.11.2014 | 14:34

ACN El filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit ha mort a l'edat de 94 anys. Nascut el 1920 a Barcelona i format a la Blanquerna, Badia i Margarit va dur a terme una intensa activitat acadèmica i investigadora, sobretot en el camp de la lingüística històrica i la dialectologia. Es va especialitzar en geografia lingüística i va impulsar l'Atles lingüístic del domini català, considerada una obra de referència. La seva obra científica inclou més de sis-cents títols, amb més de cinquanta llibres, entre els quals la Gramàtica catalana (1962). Va ser reconegut amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012), entre altres distincions.

Mor el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit **ACN**

Antoni M. Badia i Margarit (Barcelona, 1920) va estudiar filologia romànica a la Universitat de Barcelona i als Estudis Universitaris Catalans, i va dedicar la seva tesi doctoral a la morfologia històrica. Al 1948 va esdevenir catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola a la UB i el 1977, de gramàtica històrica catalana.

Ha combinat la docència amb la investigació i ha centrat la seva recerca en el camp de la lingüística històrica, sobretot catalana, dins la tradició de Ramon Menéndez Pidal. S'ha dedicat, també, als estudis de dialectologia (aragonès i català) i a la geografia lingüística, àrea dins la qual es va dedicar a l'Atles lingüístic del domini català.

Badia també s'ha dedicat a l'onomàstica i, a partir del seu contacte amb lingüistes estrangers i de les seves estades a Alemanya i als EUA s'ha dirigit a altres àmbits. La comparatística, la història de la lingüística, les relacions del català amb les llengües veïnes, i alguns aspectes de sociologia lingüística han estat objecte del seu estudi i parcialment recollits a 'Llengua i cultura als Països Catalans'.

En el camp de la sociologia lingüística, 'La llengua dels barcelonins' és la seva obra més important, però també destaquen 'Gramàtica històrica catalana' i la 'Gramàtica catalana'. Al 1995 va publicar la seva 'Gramàtica Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica'.

Ha estat president de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973-76) i president del Grup Català de Sociolingüística, des del 1974. Ha estat rector de la Universitat de Barcelona (1978-86) i és Doctor 'honoris causa' de set altres universitats. És membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1955) i de l'Institut d'Estudis Catalans (1968), la Secció Filològica del qual presidí en 1989-95.

Entre altres distincions, al 1997, l'Institut d'Estudis Catalans li va lliurar una medalla en l'acte de celebració del 90è aniversari de la institució i al 1999 rebé la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mèrit científic. Ja al 2003, Òmnium Cultural li va donar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

f Compartir a Facebook

Twitter Compartir a Twitter

+ in

Publicidad

¿Qué es el colesterol?

Conoce más sobre el colesterol y cómo reducirlo.

www.danacol.es

Escápate a Dublín

Visita la capital de Irlanda con un 20% de descuento en vuelos con Aer Lingus

www.aerlingus.com

Seguro Médico Privado AXA

Más de 35.000 profesionales a tu disposición, por sólo 1€ al día. ¡Contrátalo ahora!

www.axa.es/seguro-salud

Galeries de Fotos

Fira Nuvis a Manresa

L'últim

El més llegit

1. Les joventuts socialistes celebren el Consell Nacional a Masquefa
2. 60 anys conservant i divulgant el patrimoni industrial local
3. La Llosa Artés sap patir per sumar un triomf de prestigi
4. El Petro Pintó exhibeix la seva defensa i suma un nou triomf
5. El Sallent derrota el Navarres i continua perseguint el líder
6. Rodríguez confia que la gent gran "s'anirà trobant bé" al Casal Cívic
7. Núñez i el seu fill ingressen a la presó pel cas Hisenda
8. L'oratori del mil·lenari repeteix l'èxit de fa una dècada
9. Sant Joan de Vilatorrada reparteix 480.000€ del primer premi de la Loteria Nacional
10. Esparreguera compra dos immobles de les monges

OBITO El lingüista es reconocido como el artífice de la modernización de la filología catalana y su nombre se sitúa al lado del del padre del catalán moderno, Pompeu Fabra

Fallece el filólogo Antoni Maria Badia i Margarit, «el gran científico de la lengua»

EFE/N.J.

El filólogo y lingüista Antoni Maria Badia i Margarit, reconocido como el artífice de la modernización de la filología catalana y cuyo nombre se sitúa al lado del padre del catalán moderno, Pompeu Fabra, falleció la madrugada del domingo a los 94 años en su domicilio familiar.

Badia i Margarit (Barcelona, 30 de mayo de 1920) fue catedrático desde 1948 de Gramática Histórica de la Lengua Española, y en 1973 ganó la cátedra de Filología Catalana en la Universitat de Barcelona, donde ejerció como rector entre 1978 y 1986.

En el mismo año en que se jubiló en la Universidad de Barcelona, Badia presidió el Segundo Congreso Internacional de la Lengua Catalana.

Reconocimientos

Especializado científicamente en lingüística histórica y dialectología, el malogrado filólogo, que tras enviudar se había establecido en los últimos años en el domicilio de su hijo, Xavier Badia, en Igualada, había recibido la Cruz de Sant Jordi de la Generalitat (1986), los premios de honor de la Fundació Jaume I (1995), el Premi de Honor de las Lletres Catalanes (2003) o la Medalla d'Or de la Generalitat (2012), entre otros.

Autor de más de 600 artículos científicos, Badia i Margarit deja más de medio centenar de libros. Entre ellos destacan *Los complementos pronominalo-advverbales derivados de ibi e inde en la Península Ibérica* (1947), la *Gramàtica històrica catalana* (1951), la *Gramàtica catalana* (1962), *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), *La llengua dels barcelonins* (1969), *La formació de la llengua catalana* (1981), *Apologia i vindicació de la llengua catalana* (2004) o el *Diccionari d'antroponímia catalana*. Especializado asimismo en geografía lingüística, participó intensamente en las tareas iniciales de la elaboración del *Atlas lingüístic del domini català*. También presidió la Societat de Lingüística Romane y la sección filológica del Institut d'Estudis Catalans (IEC).

Sobre estas líneas, Joan Miralles, Antoni Maria Badia i Margarit y Montserrat Cases, cuando el filólogo fue investido como doctor honoris causa de la UIB en 2007. En la imagen de la derecha, el lingüista posa para una entrevista con este diario, aquel mismo año.

- Badia i Margarit fue investido doctor honoris causa de la Universitat de les Illes en 2007

profesor visitante en Múnich, Heidelberg, Georgetown, Wisconsin y en la

Sorbona de París, Badia i Margarit fue doctor honoris causa de varias universidades: Salzburgo, Toulouse, Barcelona, Rovira i Virgili y la propia Sorbona. También, en el año 2007, de la Universitat de les Illes Balears (UIB).

Discípulo

Precisamente, su padriño en esta cita tan especial fue Joan Miralles, director del departamento de Filología Catalana de la UIB y discípulo de Badia i Margarit. «Es un personaje importantísimo de la lingüística catalana, una persona que ha dedicado toda su vida a la causa del catalán, a estudiar prácticamente todos los puntos de vista de la lengua: fonética, sintaxis, léxico, historia, gramática, onomástica...», expresó Miralles a Última Hora tras conocer la noticia. Celebró la trayectoria de «un personaje que estu-

vo siempre al servicio del país, de la lengua, ha sido un firme puntal de la lengua catalana y del país, tanto a nivel catalán como internacional». Sobre su persona, «fue un hombre muy cercano, una persona muy trabajadora, siempre estaba concentrado en su labor, pero al mismo tiempo era muy asequible y siempre estaba dispuesto a hacer un favor, lo que fue, tenía una gran humanidad, y no dejó su trabajo hasta sus últimos días».

Miralles trabajó «mano a mano» con Badia i Margarit en «un programa sobre patronímica románica, encaminado a ser un estudio y una publicación sobre un diccionario de apellidos románicos a partir de latín, viendo los resultados que han dado las diferentes lenguas románicas; está a punto de editarse», explicó el profesor, quien rememoró los inicios de su relación

profesional con el reputado filólogo, «en la Barcelona de los años sesenta; después dirigió mi tesis doctoral sobre un manuscrito mallorquín del siglo XIV. Hemos trabajado muchísimos aspectos a lo largo de los años».

Borja Moll

Por su parte, Joan Mas i Vives, catedrático del departamento del mismo departamento de la UIB, ensalzó su relación «estrecha» con Francesc de Borja Moll. «Era un hombre modélico, desde su compromiso con la lengua en los últimos años del franquismo, hasta su trabajo laborioso como científico de la lengua y gramática catalana: fue un hombre ejemplar y con una responsabilidad social también ejemplar», añadió el profesor, quien también opinó sobre la relación del filólogo con la comunidad lingüística:

«Todas las personas que hayan investigado sobre la lengua catalana tuvieron un apoyo en Badia i Margarit, seguro, su contacto con el ámbito científico de Mallorca fue muy próximo, su colaboración ha sido de gran eficacia y valor».

El director general de Cultura del Govern, Antoni Vera, también filólogo, lamentó el fallecimiento de un «referente, es una triste pérdida para la lengua catalana y para la sociedad». «Dio un paso importante en lo que fueron los estudios filológicos del catalán moderno, y contribuyó a situar el catalán a nivel europeo, a darle nivel y prestigio».

El conseller de Cultura de la Generalitat de Catalunya, Ferran Mascarell, tuiteó que «ha muerto un gran científico de la lengua, hombre comprometido insobornablemente en el catalán. Gran persona».

Mor el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit

Autor d'una àmplia obra investigadora, va impulsar, entre altres, l'Atles lingüístic del domini català

16.11.2014 | 14:34

ACN El filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit ha mort a l'edat de 94 anys. Nascut el 1920 a Barcelona i format a la Blanquerna, Badia i Margarit va dur a terme una intensa activitat acadèmica i investigadora, sobretot en el camp de la lingüística històrica i la dialectologia. Es va especialitzar en geografia lingüística i va impulsar l'Atles lingüístic del domini català, considerada una obra de referència. La seva obra científica inclou més de sis-cents títols, amb més de cinquanta llibres, entre els quals la Gramàtica catalana (1962). Va ser reconegut amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat (2012), entre altres distincions.

Mor el filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit ACN

Antoni M. Badia i Margarit (Barcelona, 1920) va estudiar filologia romànica a la Universitat de Barcelona i als Estudis Universitaris Catalans, i va dedicar la seva tesi doctoral a la morfologia històrica. Al 1948 va esdevenir catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola a la UB i el 1977, de gramàtica històrica catalana.

Ha combinat la docència amb la investigació i ha centrat la seva recerca en el camp de la lingüística històrica, sobretot catalana, dins la tradició de Ramón Menéndez Pidal. S'ha dedicat, també, als estudis de dialectologia (aragonès i català) i a la geografia lingüística, àrea dins la qual es va dedicar a l'Atles lingüístic del domini català.

Badia també s'ha dedicat a l'onomàstica i, a partir del seu contacte amb lingüistes estrangers i de les seves estades a Alemanya i als EUA s'ha dirigit a altres àmbits. La comparatística, la història de la lingüística, les relacions del català amb les llengües veïnes, i alguns aspectes de sociologia lingüística han estat objecte del seu estudi i parcialment recollits a 'Llengua i cultura als Països Catalans'.

En el camp de la sociologia lingüística, 'La llengua dels barcelonins' és la seva obra més important, però també destaquen 'Gramàtica històrica catalana' i la 'Gramàtica catalana'. Al 1995 va publicar la seva 'Gramàtica Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica'.

Ha estat president de l'Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (1973-76) i president del Grup Català de Sociolingüística, des del 1974. Ha estat rector de la Universitat de Barcelona (1978-86) i és Doctor 'honoris causa' de set altres universitats. És membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona (1955) i de l'Institut d'Estudis Catalans (1968), la Secció Filològica del qual presidí en 1989-95.

Entre altres distincions, al 1997, l'Institut d'Estudis Catalans li va lliurar una medalla en l'acte de celebració del 90è aniversari de la institució i al 1999 rebé la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mèrit científic. Ja al 2003, Òmnium Cultural li va donar el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

f Compartir a Facebook Twitter Compartir a Twitter + in

Per comentar t'has d'[iniciar sessió](#) o [registrar-se](#).

Els comentaris estan subjectes a moderació prèvia i han de complir les [Normes de Participació](#)

VOLKSWAGEN
GOLF TDI 105
DESDE **17.900€***

Pruébalo *Ver condiciones

Nombre * Primer Apellido *

Móvil *

Email *

Selecciona provincia. ▾

☐ He leído y acepto la [Política de Privacidad](#) *

Enviar

Golf.

Lotería del Nen 2014

Segueix la informació de la **Lotería del Nen**. Comprova els números premiats amb el nostre **widget de la Loteria del Nen**.

HOY EN **PRIVALIA ***

NORWAY EXPEDITION

HASTA EL **-72%**

EL OUTLET ONLINE Nº1 EN ESPAÑA **COMPRA YA >**

Publicidad

Rentabilice su casa

Homelidays, el experto europeo en alquiler vacacional le ayuda a rentabilizar su casa
www.homelidays.es

Gana 9.500 € al Mes!

¡Mira este vídeo y aprende cómo ganar más de 9500€ al mes. Ahora cualquiera puede hacerlo!
Ingrosos-Extras.com

MemoriasUSB de diseño

Soprende a tus clientes regalando memoriasUSB con diseños personalizados únicos. Llámanos
www.memoriasusb.com

Enllaços recomanats: Oscars | Premios Goya

EMPORDÀ

[Mapa web ▶](#)

Alt Empordà

Temps
Oci a l'Empordà
Transit
Cartellera de cinemes
Catalunya

Clasificados

Iberpisos
Iberanuncio
Ibercoches
Iberempleo

Especials

Lotería de Nadal
Lotería del Nen
Fórmula 1
Premis Oscar
Canal Esquí
Premis Goya

emporda.info

Contacti
Qui som?
Anuncia't
Localització
Avis legal
Política de cookies
RSS

Publicitat

Tarifes
Contratar

Altres webs del Grup Editorial Prensa Ibérica

Diari de Girona | Diario de Ibiza | Diario de Mallorca | Empordà | Faro de Vigo | Información | La Opinión A Coruña | La Opinión de Málaga | La Opinión de Murcia | La Opinión de Tenerife | La Opinión de Zamora | La Provincia | La Nueva España | Levante-EMV | Mallorca Zeitung | Regió 7 | Superdeporte | The Adelaide Review | 97.7 La Radio | Euroresidentes | Lotería de Navidad | Oscars | Premios Goya

Empordà

Adéu a Antoni Maria Badia i Margarit

El filòleg mor als 94 anys d'edat, després d'una vida consagrada a la llengua catalana

Lluís Bou

El filòleg Antoni Maria Badia i Margarit ha mort aquest diumenge als 94 anys d'edat, després d'una vida consagrada a la llengua catalana. La capella ardent ha quedat instal·lada aquesta tarda al tanatori de Les Corts de Barcelona. L'enterrament serà demà dilluns a les tres de la tarda a l'església del Pi de Barcelona.

Nascut a Barcelona el 30 de maig del 1920, Badia i Margarit va fer una tasca fonamental en la investigació de la llengua catalana, especialment en el camp de la lingüística històrica. Va ser catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola i de gramàtica històrica catalana a la Universitat de Barcelona (UB) fins a la seva jubilació l'any 1986. També **va ser rector de la UB del 1978 al 1986, i va presidir la secció filològica de l'Institut d'Estudis Catalans** del 1989 al 1995.

Badia i Margarit **es va especialitzar en geografia lingüística, i va engegar la confecció d'un atlas lingüístic del domini català**. També va treballar aspectes relacionats amb l'onomàstica. Són considerats molt importants els seus treballs de lingüística estructural, i sobre la història de la lingüística, les relacions del català amb les llengües veïnes. Entre les seves obres destaquen 'Llengua i cultura als Països Catalans' (1964), 'La llengua dels barcelonins' (1969) i 'Gramàtica històrica catalana' (1951; publicada en català l'any 1981), així com 'Gramàtica Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica' (1995).

La Generalitat el va reconèixer l'any 2011 amb la Medalla d'Or. Era Doctor honoris causa de diverses universitats, en elles la d'Illinois i la de Salzburg.

El filòleg Antoni Maria Badia i Margarit

S'ha mort Antoni M. Badia i Margarit, referent de la lingüística catalana

Ha estat reconegut, entre més, amb el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i la Medalla d'Or de la Generalitat

Avui a la matinada s'ha mort als noranta-quatre anys el filòleg i lingüista [Antoni M. Badia i Margarit](#), Premi d'Honor de les Lletres Catalanes i guardonat fa dos anys amb la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya. Badia i Margarit ha estat una figura decisiva de la lingüística catalana de la segona meitat del segle XX. El funeral per Badia i Margarit es farà demà a les tres de la tarda a l'església del Pi de Barcelona.

Antoni Maria Badia i Margarit (Barcelona, 1920) va ser catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola i de gramàtica història catalana a la UB, càrrec que ocupà fins a la jubilació. Ha treballat en la recerca en els camps de la lingüística històrica, l'onomàstica, la lingüística estructural, la comparatística i la sociolingüística. Destaca la seva obra 'Gramàtica catalana' i la revisió 'Gramàtica Catalana. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica'.

Badia i Margarit és doctor honoris causa per les universitats de Salzburg, Tolosa de Llenguadoc, la Sorbona, Perpinyà, el Knox College de Galesburg, Alacant, Illes Balears i Barcelona. És membre de l'Acadèmia de Bones Lletres de Barcelona i de l'Institut d'Estudis Catalans, del qual en va presidir la Secció Filològica entre el 1989 i el 1995.

Entre els reconeixements que ha rebut, hi ha la medalla de l'Institut d'Estudis Catalans, la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mèrit científic del 1999 i el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes del 2003 i la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya.

16 novembre 2014

Una notícia de VilaWeb.cat

Edició GENERAL

<http://www.vilaweb.cat>

[Enllaç permanent](#)

Un segle de Catalunya, i de vida catalana, ens deixava aquest diumenge. Antoni Badia i Margarit mor als 94 anys, i la llengua catalana perd una figura central que va prendre el relleu de Pompeu Fabra i va ser un dels impulsors necessaris de la gramàtica lingüística. A l'Anoia, també ha deixat empremta, tenia una estreta relació amb Igualada, ja que era pare de l'ex regidor del consistori Xavier Badia.

L'obra del doctor Badia i Margarit és ingent. Ha deixat una cinquantena de llibres. El seu currículum, com a catedràtic de gramàtica històrica de la llengua espanyola i de gramàtica història catalana a la Universitat de Barcelona, ha estat acompanyat de la seva tasca a l'Institut d'Estudis Catalans (IEC). La trajectòria vital del mestre, nascut durant la Mancomunitat, té un llarg abast històric: va veure la Dictadura de Primo de Rivera, la República, la Guerra Civil espanyola, la repressió i la dictadura franquista, la Transició i l'etapa parlamentària, fins a l'actual procés sobiranista. Aquesta vida consagrada al país i a la seva llengua es va veure reconeguda amb la concessió fa dos anys de la Medalla d'Or de la Generalitat. Anteriorment, ja comptava amb el Premi d'Or de les Lletres Catalanes (2003).

Badia i Margarit va treballar durant dècades per la normalització del català i des de la seva eminent posició acadèmica, va ser 8 anys rector de la UB, el va prestigiar. Va estudiar l'idioma en el marc global de les llengües romàniques, i també va fer una projecció de la seva evolució històrica. Els seus treballs en gramàtica lingüística, que estudiaven lletra a lletra el pas del llatí al català, han estat un referent per als investigadors de les següents generacions. Badia i Margarit ha de ser un punt de partida per als filòlegs i gramàtics del futur i del nostre present.

Aquest estudiós que tant va reivindicar en vida l'oficialització i reconeixement del català (mentre alguns polítics catalans s'han negat a fer-lo oficial a la Unió Europea) traspasa en un moment crític per al nostre país. La possibilitat, més viva que mai, de tenir un estat modern i avançat que recolzi i validi el català, queda entelada pel perill del seu retrocés en l'ús social. Badia i Margarit va ser un dels homes que va contribuir a fer viva la llengua catalana i donar-li un prestigi acadèmic i una projecció internacional, però també ens va advertir que no es pot dimitir de l'ús de la llengua, que cal mantenir-la i emprar-la en tots els àmbits possibles. Li farem cas, mestre.

Etiquetes

 antoni badia i margarit,
llengua catalana, gramàtica

El portal de l'ACN utilitza cookies per oferir una millor experiència de navegació. Al navegar pel web, acceptes l'ús de les cookies. Pots consultar la nostra política de cookies [aquí](#).

[Acceptar](#)

16.11.2014 - 19.16 h

L'IEC recorda Badia i Margarit com "professor de gairebé tots els mestres de lingüística i toponímia d'avui en dia"

El president de l'IEC, Joandomènec Ros, recorda el filòleg amb "apreci" i ressalta el seu paper en la modernització de la UB

Barcelona (ACN).- "Antoni Maria Badia i Margarit va obrir el rectorat de la UB i la universitat a la gent jove després d'anys de rectors acadèmics, funcionaris o franquistes". Així s'ha referit el president de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC), Joandomènec Ros, del filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit (1920-2012). El catedràtic ha destacat el paper que Badia i Margarit va tenir no només en l'àmbit de la defensa del català sinó en la modernització de la Universitat de Barcelona. "Era un expert, un erudit", ha destacat. Segons Ros, el filòleg ha estat el professor de gairebé tots els actuals mestres de "lingüística, sociologia o toponímia".

ALTRES FORMATS DISPONIBLES D'AQUESTA NOTÍCIA

 Afegeix	 Descarrega	 Comparteix	
--	---	---	---

ETIQUETES D'AQUESTA NOTÍCIA

Secció/Subsecció: Cultura, Societat/Successos, Lletres, Llengua

Territori: Catalunya, Àmbit metropolità

Comarca: Barcelonès

Paraules clau: Institut d'Estudis Catalans, Joandomènec Ros, UB, Antoni Maria Badia i Margarit, mort, difunt

- [Calàndria \(/calandria/\)](#)
- [Punt de llibre \(/punt-de-llibre/\)](#)
- [Homo Fabra \(/homo-fabra/\)](#)
- [L'Avenc \(/lavenc/\)](#)
- [L'Apuntador \(/apuntador/\)](#)
- [Cast@fiore \(/castafiore/\)](#)
- [Pantalles \(/pantalles/\)](#)
- [Galeries \(/galeries/\)](#)
- [L'Avenc \(/lavenc/\)](#)

[Portada \(/\)](#)

[Notícies \(/homo-fabra/noticies/\)](#)

[Crítica \(/homo-fabra/critica/\)](#)

[Entrevistes \(/homo-fabra/entrevistes/\)](#)

[Opinió \(/homo-fabra/opinio/\)](#)

[Vinyetes \(/vinyetes/\)](#)

Cercar

Cercar

Mor Antoni Maria Badia i Margarit

Griselda Oliver i Alabau (<http://www.nuvol.com/autor/griselda-oliver-i-alabau>). Barcelona

(<http://www.nuvol.com/lloc/barcelona>).

/ 16.11.2014

Follow @nuvol_com

M'agrada 128

Tweet 111

+1 0

Ha mort d'Antoni Maria Badia i Margarit (Barcelona, 1920 – 2014), als 94 anys, conegut per la seva constant i fervorosa tasca d'investigació en la llengua catalana, especialment en el camp de la lingüística històrica. El funeral se celebrarà dilluns 17 a les 15h, a l'església del Pi.

(<http://www.nuvol.com/wp-content/uploads/2013/03/antoni-maria-badia-i-margarit.jpg>)

Antoni Maria Badia i Margarit

Compromès amb la llengua catalana i la seva causa, va dedicar tota la seva vida a estudiar-la amb afany i profunditat. Va estudiar Filologia Romànica durant la fosca època franquista a la Universitat de Barcelona, on va coincidir amb personalitats com Miquel Dolç, Maria Aurèlia Capmany, August Panyella, Joan Bastardas o Jaume Bofill, entre altres. Després de llicenciar-se, es va doctorar amb un estudi sobre morfologia històrica a la Ciutat Universitària de Madrid. Va ser catedràtic de Gramàtica Històrica de la Llengua Espanyola i de Gramàtica Històrica de la Llengua Catalana, i rector de la Universitat de Barcelona, càrrec al qual va accedir gràcies al seu reconegut prestigi acadèmic.

Com a docent, va ser professor visitant a diverses universitats europees i americanes, i va ser nomenat Doctor honoris causa per les universitats de Salzburg, Tolosa de Llenguadoc, Sorbonne, Perpinyà, Illinois, Rovira i Virgili, Illes Balears, i Alacant, a més del Knox College nord-americà. Va estar molt vinculat a l'Institut d'Estudis Catalans, institució en la qual va presidir la Secció Filològica.

(<http://www.nuvol.com/autor/griselda-oliver-i-alabau>)

Griselda Oliver i Alabau

(<http://www.nuvol.com/autor/griselda-oliver-i-alabau>)

Cap de la secció Homo fabra

65 articles publicats

@GriseldaOliver

(<http://www.twitter.com/GriseldaOliver>)

Altres articles d'aquest autor

[Bomboneria selecta](#)

(<http://www.nuvol.com/noticies/bomboneria-selecta/>)

[Adesiara Editorial recupera 'Primera part' de Cèlia Suñol](#) (<http://www.nuvol.com/noticies/la-primera-part-de-celia-sunol/>)

[Quina és la situació del català?](#)

(<http://www.nuvol.com/noticies/quina-es-la-situacio-del-catala/>)

[El català també és de llei](#)

(<http://www.nuvol.com/noticies/el-catala-tambe-es-de-lei/>)

[Lluèrnia torna a Olot](#)

(<http://www.nuvol.com/noticies/lluernia-a-olot/>)

Uso de cookies

Utilizamos cookies propias y de terceros para mejorar nuestros servicios y mostrarle publicidad relacionada con sus preferencias mediante el análisis de sus hábitos de navegación. Si continúa navegando, consideramos que acepta su uso. Puede obtener más información, o bien conocer cómo cambiar la configuración, en nuestra [Política de cookies](http://cookies.unidadeditorial.es) [<http://cookies.unidadeditorial.es>]

EL MUNDO

OBITUARIO

Una vida dedicada al catalán

- Referente de la filología catalana, con reconocimiento académico dentro y fuera de nuestras fronteras, centró su investigación en la lingüística histórica, siguiendo la tradición de Menéndez Pidal. Su legado lo convierte en un clásico para los estudiosos de la lengua catalana.

Antoni Maria Badia i Margarit | MONTSERRAT T DIEZ | MUNDO

ANDREU BOSCH I RODOREDA

> Profesor del Departamento de Filología Catalana de la Universidad de Barcelona y director del Área de Lengua y Universidades del Institut Ramon Llull.

Actualizado: 17/11/2014 10:57 horas

El filólogo Antoni Maria Badia i Margarit es uno de los referentes de la filología catalana y de la lingüística románica junto a figuras como **Dámaso Alonso, Joan Coromines y Alberto Varvaro**. Se doctoró en 1947 con una tesis sobre morfología histórica dirigida por Dámaso Alonso. Desde 1948 fue catedrático de Gramática histórica de la lengua española y de Gramática histórica catalana en la Universidad de Barcelona, cargo que ocupó hasta su jubilación.

Las letras catalanas quedan huérfanas tras la muerte de quien fue, entre una multitud de responsabilidades académicas, **rector de la Universidad de Barcelona** (1978-1986). Precisamente a finales de ese periodo presidió el II Congreso Internacional de la Lengua Catalana (1986), como también presidió entre 1989 y 1995 la Sección Filológica del Institut d'Estudis Catalans, la Academia de la lengua catalana. Entre sus reconocimientos institucionales destacan la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mérito científico (1999), el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) y Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2011). **Doctor honoris causa por las universidades de Salzburgo, Toulouse, la Sorbona, Perpinyà, el Knox College de Galesburg, Alacant, Illes Balears y, naturalmente, Barcelona.**

Badia i Margarit se dedicó a la investigación en el campo de la lingüística histórica, sobre todo catalana, en el seno de la gran tradición de **Ramón Menéndez Pidal**, cuya principal contribución fue Estudios de fonética y fonología catalanas (1948). Entre su inmenso legado científico destacan obras de referencia como la *Gramàtica històrica catalana* (1954), el *Manual de Gramàtica històrica catalana* (1984), *Gramàtica històrica*

destacan obras de referencia como la *Gramàtica històrica catalana* (1951), en castellano (traducida al catalán en 1981), *Gramàtica catalana* (1962) y *Gramàtica Catalana*. Descriptiva, normativa, diatòpica, diastràtica (1995), que constituyó su herencia como gramático y lingüista.

En el ámbito de la sociolingüística destacó por los ensayos *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964), una de las lecturas obligatorias en las facultades de filología en los años 70 y 80, *La llengua dels barcelonins* (1969) y *Llengua i poder* (1986). Como historiador de la lengua, escribió *La llengua catalana ahir i avui* (1973) y *La formació de la llengua catalana. Assaig d'interpretació històrica* (1981), otra de sus contribuciones fundamentales. Entre sus múltiples estudios filológicos, destaca su pasión por las *Regles de esquivar vocables i mots grossers o pagesívols* (1950), unas normas del siglo XV sobre la pureza de la lengua catalana, cuyo interés culminó con la publicación en 1999 de *Les Regles de esquivar vocables* y *La qüestió de la llengua*.

Pese a su avanzada edad, Badia i Margarit continuaba dirigiendo, con Joan Veny, la revista científica *Estudis Romànics* del Institut d'Estudis Catalans. En el prólogo del *Llibre blanc sobre la unitat de la llengua catalana* (1989), Badia i Margarit insistía en la necesidad de «un libro que muestre hasta la evidencia eso que aún no parece evidente a todos: la unidad de esta lengua [catalana]». **Aún hoy las palabras de Badia i Margarit continúan vigentes.**

Antoni Maria Badia i Margarit, filólogo y lingüista, nació en Barcelona el 30 de mayo de 1920, ciudad en la que murió el 16 de noviembre de 2014.

Vuits i nous Badia al Raval

Manuel Cuyàs

El divendres 11 de març del 2011 jo em trobava al meu despatx de la redacció que aquest diari, El Punt Avui, tenia llavors instal·lada al carrer de les Tàpies de Barcelona al punt més profund del Raval. Hi rebíem poques visites perquè tot i que el carrer on ens domiciliàvem hagués perdut absolutament l'aire canalla i patibulari que l'havia fet famós i encara que el Raval sencer, l'antic Barri Xino, hagués quedat endreçat després d'una operació urbanística, els mites són els mites, els records històrics són els records històrics, i molta gent no s'atrevia a endinsar-se en aquells carrers perquè els continuava considerant desaconsellables i indignes de ser-hi vist.

A mitja tarda d'aquell

dia, en Lluís Martínez, subdirector del diari, em va venir a trobar a la meua taula: "En Badia i Margarit és a la recepció." Em vaig posar l'americana i vaig sortir a fer els honors al gran i venerable lingüista. Quan vaig arribar al vestíbul ja havia sortit. El vaig veure carrer enllà: alt, cames llargues, l'esquena corbada, un tres quarts fosc i una cartereta de pell molt usada a la mà. Vaig sortir a trobar-lo. Havia vingut per signar un document favorable a la independència de Catalunya que aquells dies El Punt Avui, juntament amb altres entitats del país, posava a la consideració ciutadana. Em va explicar que venia de l'Institut d'Estudis Catalans, on hi havia hagut sessió filològica. Per arribar al diari havia travessat el carrer de l'Hospital i havia baixat la Rambla del Raval tota sencera, sol. Vaig pensar que de totes maneres un home de la seva edat i fragili-

tat necessitava protecció, i vaig decidir acompanyar-lo on anés. Anava a agafar el metro a la parada de Paral·lel. Mentre caminàvem pel carrer Nou de la Rambla li vaig notar un esbufec. "Troba que camino massa ràpid, senyor Badia?" "Una mica; vós sou jove i jo tinc noranta-un anys. Sóc de l'any vint." Vam baixar a l'andana, i asseguts en un banc vam esperar que el metro arribés. Em va dir que escrivia un llibre de memòries i

va afegir: "Espero veure'l publicat."

El metro va arribar, ple i amb molta gent dreta.

Vaig introduir el lingüista al vagó amb la intenció de pregar a algú que li cedís el seient, però no va caldre. Un jo ve magribí que ignorava qui era

ANTHONY GARNER

aquell senyor i quantes coses el país que l'havia aollit li devia, el va deixar seure només veure'l. Hi ha gent que imposa, i Badia i Margarit imposava pel cos i per la irradiació de l'esperit. El sociolingüista actiu fins al final devia trobar en el metro que el duia a casa un camp adobat per fer-hi estudis.

I les memòries? Les veurem nosaltres publicades?

Familiares y amigos dan el último adiós a Antoni Maria Badia i Margarit

Directorio: Maria Badia Barcelona San Juan Cristianismo

Foto: EUROPA PRESS

BARCELONA, 17 Nov. (EUROPA PRESS) -

Familiares, amigos, conocidos y ciudadanos anónimos, además de personalidades de la política y la cultura, han dado un último adiós al **filólogo y lingüista Antoni Maria Badia i Margarit** en un funeral masivo.

El funeral se ha celebrado este lunes a las 15 horas en la iglesia del Pi de Barcelona, y los allegados y amigos del filólogo han llenado hasta los confines la céntrica iglesia barcelonesa hasta el punto de no dejar ningún espacio libre y de tener que solicitar los sacerdotes si había algún párroco en la sala para sumarse al reparto de la Eucaristía.

El acto ha contado con la lectura del 'Apocalipsis' según San Juan, así como de un fragmento del Evangelio de San Lucas, y al final de la ceremonia han realizado sus discursos portavoces de la parroquia de Santa Maria del Pi y también de la familia.

En nombre de la parroquia, una portavoz ha destacado la discreción y sabiduría de Badia i Margarit, además de su actitud abierta y de servicio a la comunidad: "Fue rebelde al poder de los que querían hacer creer en un Cristianismo autoritario", ha añadido.

Por parte de la familia, uno de sus hijos ha agradecido el calor de todos los asistentes:

Últimas noticias

12:33 Rossi: "Si queremos ponerle las cosas difíciles a Márquez debemos estar más cerca desde el principio"

VISTO EN CHANCE

Terelu Campos como Marilyn Monroe y Kiko Hernández desnudo como John Lenon

DESCONECTA

"Cada uno de vosotros ha venido aquí por una faceta diferente de papá, la de cristiano, profesor, científico, catalán, patriota..."

Ha asegurado que su padre ha transmitido a su familia muchos valores humanos, como el rigor, el amor por la naturaleza, el esportismo y la estima por Cataluña con una visión europea y abierta. Este sitio web utiliza cookies propias y de terceros, puedes ver nuestra [política de cookies](#) -

"Vivió con profundidad y compromiso", ha sintetizado su hijo, que también ha mencionado su defensa del catalán en los años más difíciles y su vínculo con asociaciones claramente independentistas, ha remarcado.

Según éste, el regalo de Badia i Margarit en los últimos años de su vida ha sido "irradiar bondad y amabilidad", unas palabras que ha pronunciado antes de que la ceremonia concluyera con el canto del 'Virolai', y antes de proceder a enterrarlo en la más estricta intimidad.

Del Govern han asistido al funeral el presidente de la Generalitat, Artur Mas, y el conseller de Cultura, Ferran Mascarell, así como los diputados Joan Herrera y Anna Simó; el rector de la Universitat de Barcelona (UB), Dídac Ramírez, y el presidente del Consell Nacional de la Cultura i de les Arts (CoNCA), Carles Duarte, entre muchos otros.

Licenciado en filología románica por la UB, en 1948 se convirtió en catedrático de la misma universidad, de la que más tarde fue rector; y ha sido reconocido con la medalla del Institut d'Estudis Catalans, la Medalla d'Or de la Ciutat de Barcelona al mérito científico y la Medalla d'Or de la Generalitat, entre otros.

Seguir a @epcatalunya

7,668 seguidores

¿Necesitas Espacio?

10,000 Trasteros en Barcelona. Promoción 4 Semanas Gratis.

Imprimir

Facebook

Correo

Twitter

Favoritos

Más...

Salvaescaleras Oficial

La mejor relación calidad precio a su alcance. Servicio oficial. Información sin compromiso

Oferta Blanqueamiento

¡Súper blanqueamiento dental! 225€! Cómodo y rápido: en una sola sesión en clínica. Pide cita.

Gana un 67% más

Los titulados tienen mejores sueldos. Consigue un título oficial en la Universidad en Internet.

Ayuda a domicilio 24h.

de mayores, enfermos, discapacitados y niños. Confíe en profesionales. Desde sólo 6€-hora.

Publicidad Ligatus

Noticias Recomendadas

Juana la Loca, ¿víctima de intrigas, enferma...

Frank Cuesta a Risto Mejide: "Hagamos la entrevista a..."

50 sombras de Grey: Jaime Dornan y Dakota Johnson...

SnapChat permite enviar dinero a través de la app con...

¿Qué debo saber si

Modric sufre un

La lluvia de estrellas

Cómo convertir 40

'Chick, Chick', el vídeo bizarro de YouTube que de verdad 'rompe Internet'

Lo más visto en europa press

- 1 Frank Cuesta a Risto Mejide: "Hagamos la entrevista a 25 km dentro de la selva más salvaje"
- 2 Juana la Loca, ¿víctima de intrigas, enferma mental o simplemente enamorada?
- 3 Tres pitbull destrozaron la cara a un joven que paseaba por un camino de Torrelaguna (Madrid)
- 4 Convocan una manifestación para reclamar la localización de Miss Honduras y su hermana
- 5 50 sombras de Grey: Jaime Dornan y Dakota Johnson protagonizan la nueva portada del libro

Cataluña

Últimas

EN HOMENATGE A ANTONI M. BADIA I MARGARIT (BARCELONA, 1920-2014)

El romanista degà de la nostra filosofia

Joan Julià-Muné

Catedràtic de fonètica aplicada de la Universitat de Lleida

Aquest diumenge ens asabentàvem del traspàs d'Antoni M. Badia i Margarit a Barcelona. El Dr. Badia i Margarit, com és conegut el més longeu referent de la lingüística catalana, fou un filòleg investit de la més alta potestas del professional que es va anar guanyant a pols tant els títols acadèmics, fruit de la docència i la investigació, en el decurs de la seva llarga carrera dedicada a la ciència del llenguatge, com els càrrecs de gestió de més responsabilitat, especialment el de rector de la Universitat de Barcelona. Alhora, es va anar amarant d'auctoritas, gràcies no sols al seu tarannà afable, generós i extremament íntegre i equànime sinó també a la seva perseverança en la feina i a l'afany d'obrir nous viarans d'estudi i recerca en l'àrea de la lingüística catalana, camins que ja deixaria força fressats als seus nombrosos deixebles.

Personalment li he d'agrair les encoratjadores orientacions rebudes en les meves tasques inicials com a investigador en el camp de la història de la lingüística catalana i sobretot per l'impuls i la consecució definitiva de la primera gran infraestructura de recerca de què disposaren els estudis de filologia de l'Estudi General de Lleida als inicis de la dècada dels vuitanta del segle passat. Em refereixo al Laboratori de Fonètica Experimental Pere Barnils. Aleshores el Dr. Badia i Margarit era rector de la Uni-

versitat de Barcelona i l'Estudi General de Lleida, embrió de l'actual UdL, estava a punt de convertir-se en Divisió Territorial de la UB, que dirigiria el no menys perseverant adalid lleidatà Víctor Siurana. Fou el 31 de gener de 1983 que s'inaugurà l'esmentat laboratori, un ambiciós projecte que esperonaria altres centres catalans i que es va fer seu des de l'inici aquell generós rector de la Universitat de Barcelona amb qui sempre restarà en deute la comunitat universitària de les terres de Lleida.

Antoni Badia cursà estudis a la Facultat de Filosofia i Lletres de la Universitat de Barcelona en la immediata postguerra (1939-1943) i, consegüentment, hagué de completar la formació amb els ensenyaments clandestins de professorat de l'època republicana, apartat aleshores dels seus càrrecs, com era el cas de Jordi Rubió i Balaguer, Pere Bohigas, Ramon Aramon i Miquel Coll i Alentorn. En Antoni Badia convergeixen més que en qualsevol altre lingüista quatre dels factors fonamentals que determinen la carrera d'un científic de la llengua: dedicació docent, competència investigadora, capacitat de gestió i facultat de difusió de la tasca feta. Vegem-los un per un:

a) Docència. Un cop llicenciat, exercí com a professor no numerari a la mateixa universitat fins al 1948, quan hi guanyà la càtedra de Gramàtica històrica de la llengua espanyola –entre els seus primers alumnes destacà Germà Colom–, de la qual el 1977 passà a l'equivalent en llengua catalana. Format inicialment en la tradició historicista –gramàtica històrica– de Ramón Menéndez Pidal,

El més longeu referent de la lingüística

més tard estudià i ensenyà lingüística estructural –en especial mitjançant les disciplines de fonètica, fonologia, morfologia i dialectologia catalanes– i sociolingüística a tots els nivells universitaris.

b) Recerca. S'hi inicià en el camp de la lingüística històrica i es formà en fonètica experimental a la Universitat de Coimbra, amb el professor Armando de Lacerda amb qui signà la primera publicació en aquest camp (1948), i a la dècada següent a França amb Georges Straka. La majoria de treballs de fonètica i fonologia elaborats posteriorment s'apleguen a *Sons i fonemes de la llengua catalana* (1988).

L'aparició de la *Gramàtica històrica catalana* (1951) contribuï a situar científicament el català en l'òrbita de la lingüística romànica, vint anys després que ho hagués intentat sense èxit Antoni Griera (1931). En gramà-

tica descriptiva destaquen dues publicacions separades per més de tres dècades: *Gramàtica catalana* (1962, 2 vol.) i *Gramàtica de la llengua catalana: descriptiva, normativa, diatòpica, diacrònica* (1994). El 1969 havia obert el nou front de recerca sociolingüística amb el seu novedós *La llengua dels barcelonins. Resultats d'una enquesta sociològic-lingüística*. Pel que fa a l'àrea historiogràfica va treballar en la d'història de la llengua i la lingüística catalana, tant mitjançant l'assaig històric, *Llengua i cultura als Països Catalans* (1964) o *La formació de la llengua catalana* (1981), com amb l'estudi i l'edició d'obres com el tractatet ortoepicoortogràfic de finals del s. XV *Regles d'esquivar vocables o mots grossers i pagesívols* (1950/21999). No oblidem tampoc el projecte d'*Atlas lingüístic del domini català* (1953), que emprengué ell i que posteriorment continuà Germà Colom i finalment estan enllestint Joan Veny i Lídia Pons. La major part dels treballs de caire històric han estat aplegats en *Moments clau de la història de la llengua catalana* (2004).

c) Difusió i projecció internacional de la llengua i la lingüística catalanes. A part de l'extensa obra publicada al llarg del segle passat, Badia destacà per les iniciatives de promoció i difusió de l'ús de la nostra llengua i dels estudis científics que se n'han fet. El 1953 fou l'organitzador més actiu del VII Congrés Internacional de Lingüística Romànica. Posteriorment, organitzà el primer Col·loqui internacional de la llengua catalana a Estrasburg (1968), i en publicà les actes amb G. Straka, 1973) així

com el d'Amsterdam (1970), i impulsà en el tercer de la sèrie (Cambridge, 1973) la fundació de l'AILLC (Associació Internacional de Llengua i Literatura Catalanes), que des d'aleshores regularia aquestes trobades científiques triennals. Contribuí a la fundació del Grup Català de Sociolingüística (1974) i impulsà la publicació de la revista *Treballs de sociolingüística catalana*. D'altra banda, tot i que no en fou el promotor, acceptà la presidència del II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el 1986. Per si no n'hi havia prou, promogué la participació d'estudiosos de la llengua en projectes col·lectius europeus de gran abast, com ara a l'entorn de l'onomàsticon històric panromànic, que es titulà *Patronymica Romanica* (PatRom, 1987).

d) Gestió acadèmica. Entre molts altres càrrecs de menor rellevància, fou rector de la Universitat de Barcelona durant el període 1978-1986, experiència que recollí a l'obra *Llavor de futur* (1989) i president de la Secció Filològica de l'IEC (1989-1995). Durant el primer contribuï a catalanitzar el centre universitari i a la millora del llenguatge administratiu (Badia & Duarte, 1981) i les infraestructures de recerca lingüística (p.e., laboratoris de fonètica); durant el segon promogué en el si de l'IEC la proposta per a l'estàndard oral de la llengua catalana (1990, 1992) i el *Diccionari de la llengua catalana* (1995), que havia d'actualitzar el normatiu fabrià del 1932. El Dr. Badia ens ha deixat físicament, però el seu mestratge com a home, universitari i científic perdurarà entre nosaltres mentre siguem capaços de ser-ne dignes deixebles.

ALEX GARCIA

Adéu multitudinari a Badia i Margarit

BARCELONA Redacció

L'església del Pi de Barcelona va quedar petita per allotjar els qui van donar l'últim adéu al filòleg, docent i lingüista Antoni M. Badia i Margarit. "Cadascun de vosaltres ha vingut aquí per una faceta diferent del pare, la de cristià, professor, científic, català, patriota...", va dir el seu fill, que va recordar la seva defensa del català en els anys difícils i el seu vincle amb associacions independentistes. Hi van assistir el president Artur Mas, el conseller Ferran Mascarell, els diputats Joan Herrera i Anna Simó i el rector de la Universitat de Barcelona, Dídac Ramírez.●

[Saltar apartados](#)

Universitat d'Alacant

[Actualitat Universitària](#)

La Universitat d'Alacant lamenta la pèrdua del seu doctor Honoris Causa, Antoni Maria Badia i Margarit

Alacant, 17 de novembre de 2014

Membre de l'Institut d'Estudis Catalans, de la Real Acadèmia de les Bones Lletres de Barcelona

http://es.wikipedia.org/wiki/Real_Academia_de_las_Buenas_Letras_de_Barcelona

i corresponent, entre altres acadèmies, de la Real Acadèmia Espanyola http://es.wikipedia.org/wiki/Real_Academia_Espa%C3%B1ola, Antoni Maria Badia i Margarit va faltar ahir a Barcelona als 94 anys.

Artífex de la modernització de la Filologia Catalana, va dedicar gran part de la seua carrera a l'estudi de la gramàtica i la història d'aquesta llengua. Entre molts altres reconeixements, com els premis d'honor de la Fundació Jaume I i de les Lletres Catalanes o la Creu de Sant Jordi, Badia i Margarit va ser investit, al novembre de 2002, doctor Honoris causa de la Universitat d'Alacant.

El funeral tindrà lloc avui dilluns, dia 17 de novembre en l'església del Pi de Barcelona, a les 15.00 hores.

El rector de la Universitat d'Alacant i l'equip de direcció lamenten profundament aquesta pèrdua irreparable i s'uneixen al dolor dels familiars.

Actualitat Universitària

Universitat d'Alacant
Carretera de Sant Vicent del Raspeig s/n
03690 Sant Vicent del Raspeig
Alacant (Spain)
Tel: (+34) 96 590 3400
Fax: (+34) 96 590 3464

Follow @UA_Universidad

Universitat d'Alacant / Universidad
de Alicante (canal oficial)

Me gusta 18 686

Martes, 18 de noviembre 2014

País Vasco

FUE INVESTIDO DOCTOR HONORIS CAUSA POR LA UA EN 2002

La Universidad de Alicante lamenta la pérdida del filólogo Antoni Maria Badia i Margarit

País Vasco | 17/11/2014 - 18:32h

ALICANTE, 17 (EUROPA PRESS)

La **Universidad** de Alicante (UA) ha lamentado el fallecimiento a los 94 años de **Antoni Maria Badia i Margarit**. En un comunicado, la UA ha recordado que Badia i Margarit era **doctor honoris causa** por la universidad alicantina además de miembro del Instituto de Estudios Catalanes, de la **Real Academia** de las Buenas Letras de Barcelona y correspondiente, entre otras academias, de la Real Academia Española.

Antoni Maria Badia i Margarit falleció este domingo en Barcelona a los 94 años. Desde la Universidad de Alicante se ha remarcado que fue "artífice de la modernización de la Filología Catalana, dedicó gran parte de su carrera al estudio de la gramática y la historia de esta lengua".

Badia i Margarit obtuvo entre otros muchos reconocimientos los premios de honor de la Fundació Jaume I y de las Letras Catalanas o la Creu de Sant Jordi, y fue investido, en noviembre de 2002, como doctor Honoris Causa de la Universidad de Alicante. El rector de la UA, Manuel Palomar, y su equipo de dirección han lamentado "profundamente tan irreparable pérdida" y se han unido al dolor de sus familiares.

Te recomendamos

El felino que ronda Disneyland Paris no es un tigre

Resultado del sorteo de la Lotería Nacional del 13 de noviembre de 2014

La Fiorentina, dispuesta a vender a Cuadrado en junio

Un padre mata a su hijo de nueve años y le corta los genitales por orinarse en...

En otras webs

Póker de rarezas: 5 coches de rally imposibles (Red Bull)

El último «selfie» del «pequeño Nicolás» (La Razón)

Cómo las aplicaciones para teléfonos móviles relacionadas con la salud están transformando la asistencia sanitaria (Novartis Pharmaceuticals)

Olga María, la exnovia de Monago, 'oculta' su cuenta de Twitter (Bolsamanía)

recomendado por
Normas de participación

0 Comentarios

Regístrate

1 conectado

	Seguir	Compartir en	Comentar como

Antoni M. Badia i Margarit (1920-2014)

Cultura

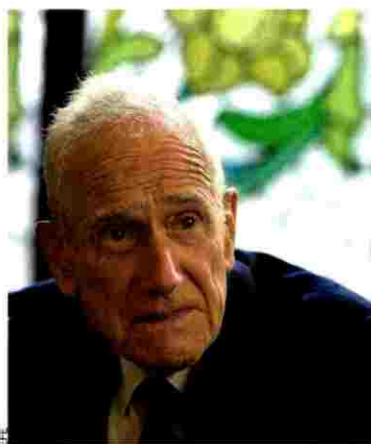
L'insigne lingüista que donà significat a l'autonomia universitària

El filòleg i lingüista Antoni Maria Badia i Margarit va morir el 16 de novembre a Barcelona a 94 anys. Va ser el primer rector democràtic de la Universitat de Barcelona, va presidir la Secció Filològica de l'IEC i va ser president dels romanistes europeus. Moltes responsabilitats professionals i socials per a un home interessat sobretot en la investigació lingüística, una tasca per la qual ha estat nomenat doctor *honoris causa* per les universitats de Salzburg, la Sorbona, Perpinyà, les Illes Balears, Alacant, València, Rovira i Virgili i Tolosa de Llenguadoc.

Badia i Margarit és autor de dues gramàtiques de la llengua catalana fonamentals, la primera editada en castellà per Gredos el 1962, i la segona per Enciclopèdia Catalana, el 1994, anys després que Tres i Quatre edités la seva *Gramàtica històrica catalana*.

En un temps que no hi havia departament de català a la UB, el 1948, en Badia i Margarit va guanyar la Càtedra de Gramàtica Històrica de la Llengua Castellana. En una entrevista a EL TEMPS el 26 de novembre de 2002, Badia explicava que "l'única sortida" per ser catedràtic és que fos càtedra de castellà. Tot i això, explicava que ell hi havia introduït el català: "Amb la llibertat que dona la càtedra, des del primer moment vaig començar a fer coses sobre el català i, molt aviat també, en català".

Era la universitat de la primera dictadura, hi havia hagut "renúncies, exilis i una depuració de funcionaris que va provocar expulsions i confinaments". Segons explicava Badia, a la universitat, en aquell moment, "tot estava molt desatès". Ell, però, va poder realitzar la seva tasca, no sense algun ensurt —com el que explica Maria Teresa Cabré a l'entrevista d'aquesta pàgina— que l'obligava a deixar una temporada Barcelona i visitar una universitat estrangera. Unes voltes per obligació

Antoni Maria Badia i Margarit.

—convidat per les autoritats franquistes— i d'altres per devoció, el doctor Badia i Margarit va acumular una bona col·lecció d'estades en universitats estrangeres començant per les alemanyes (Heidelberg i Munic, el 1956 i 1959), continuant per les americanes (Georgetown i Wisconsin, el 1961 i 1968) i acabant per la Sorbona de París, on va fer classes dos anys (1975-1977).

De tornada a Barcelona, va ser elegit rector de la Universitat de Barcelona, un càrrec que va ocupar del 1978 al 1986, quan es van aprovar els nous estatuts de la UB i es va haver de defensar a capa i espasa l'autonomia universitària.

"Sempre va ser una persona de compromís"

La presidenta de la Secció Filològica de l'IEC, Maria Teresa Cabré (l'Argentera, Baix Camp, 1947), va conèixer el Dr. Badia i Margarit de professor, cap de departament, rector i president de la mateixa Secció Filològica.

Quina ha estat la importància de Badia i Margarit en la llengua catalana?

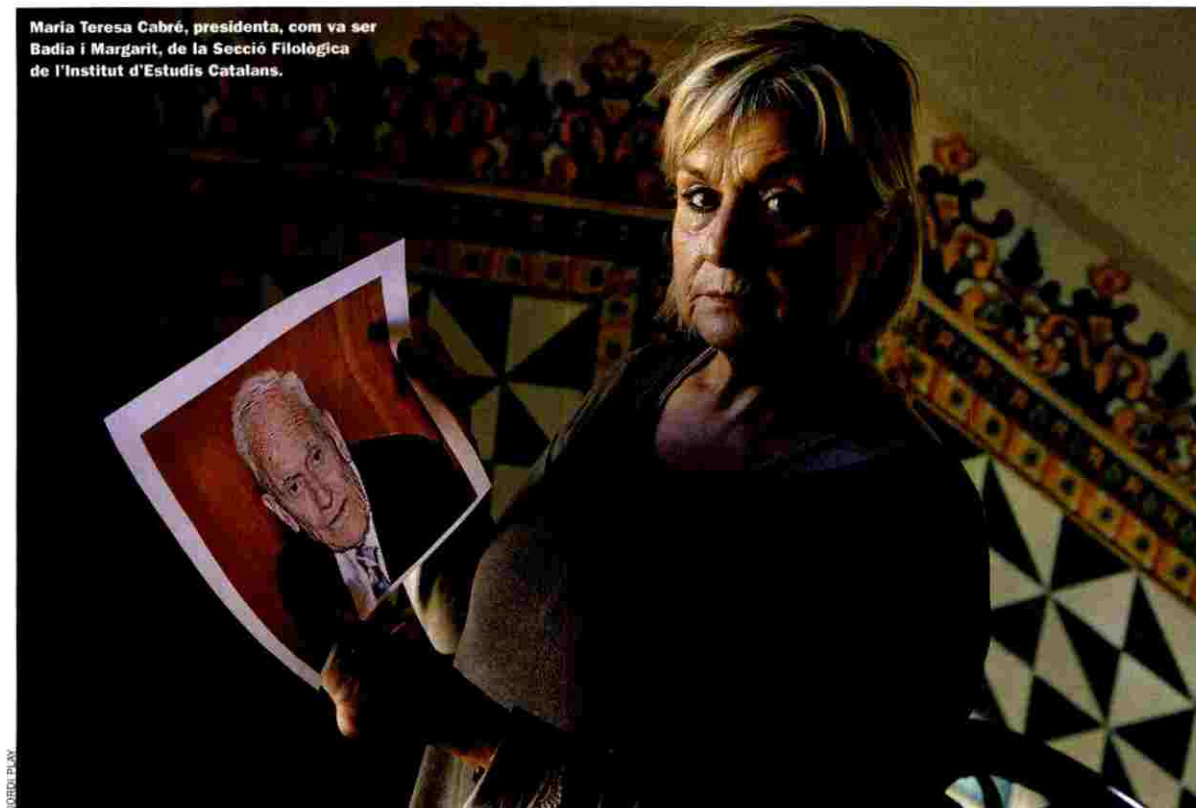
—El Dr. Badia va tenir una pluralitat d'interessos i en tots aquests interessos va fer-hi recerca, però no amb la mateixa intensitat, perquè una de les seves característiques era obrir un tema i deixar que altres el conreessin. Badia

va excel·lir per damunt de tot en lingüística diacrònica —digues història de la llengua o no només gramàtica històrica— però, d'altra banda, també va fer aportacions que, a la meua manera de veure, són cabdals. Una és dins del terreny de la sociolingüística, que ell va introduir a Catalunya, al costat de Lluís Vicent Aracil i Rafael Lluís Ninyoles,

Cultura

Antoni M. Badia i Margarit (1920-2014)

Maria Teresa Cabré, presidenta, com va ser
Badia i Margarit, de la Secció Filològica
de l'Institut d'Estudis Catalans.

que ja treballava aleshores al País Valencià. Però Badia i Margarit va obrir les portes de la sociolingüística amb una de les enquestes magnès que es van fer en aquell moment per conèixer l'estat de la llengua, que és *La llengua dels barcelonins volum I*. No va arribar a publicar-se el volum II tot i que estava redactat. Ho sé perquè el doctor Badia, en aquell moment era rector de la Universitat de Barcelona (UB) i ens va demanar si volíem ajudar-lo a redactar el segon volum a dos deixebles: Joan Martí Castell i jo mateixa. I no sé què se n'ha fet d'aquell llibre. Ni en vaig parlar mai més amb ell. Estava completament redactat i només faltaven les seves conclusions.

—Curiós, perquè després heu coincidit molts anys tant a la UB com a l'IEC.

—Sí, però jo no sóc sociolingüista i només ho vam fer per cooperar amb en Badia. Ell no va tocar molt més el tema sociolingüístic però, en canvi, en totes les seves obres posteriors —i sobretot les de divulgació— s'hi destil·la sempre el sentit social de la llengua.

I el tercer àmbit és el de la gramàtica,

perquè Badia va introduir a les aules no sols els models de gramàtica estructural sinó que ell va fer dues gramàtiques que van obrir la porta, juntament amb les gramàtiques de Fabra, a les investigacions descriptives que hem fet sobre la llengua catalana. La gramàtica de Badia del 62, que va publicar en castellà a Gredos, i la gramàtica del 94, que ell va publicar a Enciclopèdia Catalana, i que per primera vegada introdueix el tema de la variació —el concepte que una llengua culta, correcta, no necessàriament ha de tenir un únic registre: per tant, ha de tenir alternatives d'expressió adaptades a situacions diferents de comunicació.

—Quan el va conèixer?

—A tercer any de la carrera —devia ser el 1967 o 1968— el vaig tenir com a professor de lingüística general, una assignatura que es donava a la Facultat per primera vegada. Després es convertiria en una de les estrelles de les facultats de filologia, però aquell any va ser el primer any que s'explicava. Després li la va encomanar a Ramon Cerdà i dos anys després de jo acabar la carrera, l'explicava jo a Mallorca, a

l'Institut Llu·lià, que era una mena de secció de la UB a les Illes, i després a la UB.

—En aquell moment ell era catedràtic de...

—Gramàtica històrica de llengua espanyola.

—I la Càtedra de Llengua Catalana la tindria posteriorment...

—Va ser una transformació. Penseu que ell va oposar als anys següents a la guerra, em sembla que el 1948; va guanyar la càtedra de Gramàtica Històrica, però aleshores només existia el Departament de Llengua i Literatura Espanyola. Als anys seixanta s'havia creat un Departament de Literatura Catalana, que va dirigir l'Antoni Comas, i bastants anys més tard es va obrir per primera vegada la possibilitat de crear un Departament de Llengua Catalana i aleshores va ser quan el Dr. Badia va canviar d'àrea de coneixement: de llengua i literatura espanyola a llengua catalana.

—Era un investigador que es va veure obligat a treballar per la llengua en altres àmbits per la situació de la llengua catalana?

—Ell va compaginar la investigació i el rectorat mentre va poder. Després, quan surt del Rectorat de la Universitat de Barcelona, s'adona que la lingüística ha evolucionat molt i és quan diu aquella frase: "Quan una persona es fa gran, on revient aux anciennes amours"...

—**Torna als seus antics amors.**

—...i, per tant, ell torna a reprendre el tema de la gramàtica històrica i la història de la llengua. Aleshores compaginava la investigació, sobretot a partir del famós llibre *Regles de esquivar vocables o mots grossers i pàgesívols* —que en el fons era un tractat sobre els barbarismes— i, d'altra banda, es dedica ja a la tasca més social de difusió, de promoció sobretot del coneixement de la cultura catalana i les característiques que ens marquen com a poble, etc. I tot i que sempre havia tingut un compromís social, no només lligat a la cultura catalana, sinó també a principis molt progressistes, després intensifica molt més això i es dona a conèixer com a personatge públic.

—**Però era sobretot un investigador que ha de tenir compromís social per l'especial situació del català?**

—Sí, això és ben segur. Però en Badia sempre va ser una persona de compromís. Ell, per exemple, tenia creences religioses i va ser un home de compromís amb l'Església i compromís amb una Església bolcada amb la societat, progressista. I amb la llengua va fer exactament el mateix. Ell era un alumne de l'antiga Escola Blanquerna de la República.

—**I això el marcà?**

—És evident. L'Escola Blanquerna era una de les escoles del període republicà més avançades, al costat de l'Institut Escola, marcava una forma d'educació i un tarannà, suposo que venia de la seva família, que l'hi portava.

—**Va fer diverses estades a universitats estrangeres...**

—Va fer molts viatges a l'exterior i estades llargues a Zuric, a Lisboa...

—**A París?**

—A París va ocupar, fins i tot, la Càtedra de Llengua Catalana de la Sorbona i ho compaginava amb feines a Barcelona. Ell anava cada setmana a París i tornava. Dormia al Talgo.

—**En un moment que fer tants viatges no era habitual.**

—Efectivament. I també va fer una estada en una universitat nord-americana, no diria pas que obligada, però a conseqüència d'una detenció. Ell formava part del Casal Montserrat, va haver-hi un escorcoll de la policia i arran d'això va ser detingut. El van alliberar ràpidament. Sé que, amb les converses amb la policia, va intervenir en Martí de Riquer, que era vice-rector de la UB i l'any següent Badia es va passar tot un any en una universitat americana —que és d'on va portar la sociolingüística.

—**Aquestes estades li permetien renovar-se?**

—Sí, i introduir les novetats a la nostra universitat. En aquell moment la universitat estava molt tancada i ni tan sols existien beques per anar a fora. Ell, en canvi, sortia i introduïa després tot això a la UB. El doctor Badia va ser un gran romanista i, com a tal, va presidir la Societat Internacional de Filologia Romànica, ara n'era president d'honor i va tenir un contacte molt intens amb tots els romanistes europeus. Fins al punt

que els últims anys de la seva vida es va dedicar a escriure un llibre que eren els seus records personals dels romanistes europeus. Aquest llibre no s'ha publicat perquè anava perdent les forces i li va costar posar-hi punt final. Però el va acabar perquè, per a ell, aixecar-se al matí i dedicar-se a aquest llibre era com continuar la tasca i complir amb el sentit del treball que havia tingut tota la vida.

—**Quin va ser el seu paper com a rector de la UB?**

—Primer, que va ser el primer rector democràtic.

—**Votat.**

—Votat. I, a més, va ser qui va impulsar els primers Estatuts de la UB de l'època actual i realment va donar un tomb important a la manera d'actuar del rectorat de la universitat: va reclamar l'autonomia universitària i, fins i tot, en un moment determinat va haver de plantar-se davant del govern de l'Estat per defensar aquesta autonomia pel que feia al concurs de les places del professorat.

Àlex Milian

Ha mort el filòleg i lingüista Antoni M. Badia i Margarit

Diumenge passat, 16 de novembre, va morir a Barcelona el filòleg i lingüista Antoni M. Badia i Margarit, que durant molts anys va tenir una estrena relació amb la Garrotxa. Tenia 94 anys i va dedicar la major part de la seva vida a la gramàtica catalana. Havia estat el responsable de la lingüística de la Gran Enciclopèdia Catalana i és considerat el modernitzador de la filologia catalana. De la normalització de l'ús vigorós de la llengua catalana se'l considera un dels principals promotors. L'enterrament es va fer el dilluns, a primera hora de la tarda, a l'església del Pi, de la capital catalana. És autor de més de sis-cents obres, entre les quals sobresurten els seus estudis històrics sobre morfologia, sintaxis, fonètica i semàntica, essent de destacar *Gramàtica de la llengua catalana*. Entre les moltes distincions que havia rebut hi ha la Creu de Sant Jordi (1986), el Premi d'Honor de la Fundació Jaume I, la medalla del mèrit científic de l'Ajuntament de Barcelona; el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes (2003) i la Medalla d'Or de la Generalitat de Catalunya (2012). De 1978 a 1986 va ser rector de la Universitat de Barcelona. Des de l'any 1948 va passar les seves vacances familiars a Sant Privat de Bas, residint a cal Monjo, a la plaça Major del poble, i el 2003 l'Ajuntament d'Olot li va reconèixer la seva aportació a les lletres catalanes amb l'atorgament de les Ales a la Cultura. Abans, pel novembre de 1988, havia estat homenatjat, a Sant Privat de Bas, pel setmanari *La Comarca d'Olot*, i uns quants anys abans, encara, el 1983, s'havia vingut a participar en un dels «Sopars del Purgatori», que en aquest conegut restaurant olotí organitzaven *La Comarca d'Olot* i *Ràdio Olot*, iniciativa a la qual es va afegir el diari *El Punt*. Es donà el cas que, aquell dia, es presentà espontàniament al restaurant, per saludar-lo, el president de la Generalitat, Jordi Pujol, acompanyat de l'alcalde Arcadi Calzada, després d'haver efectuat una visita a Olot. L'any 2000, Antoni M. Badia i Margarit va impulsar i crear la Fundació Atena, que tingué la seva seu a cal Monjo, de Sant Privat de Bas, en la qual es van organitzar diverses activitats. Posteriorment, cal Monjo (que la família va donar a l'Ajuntament, per crear-hi un centre de cultura i del territori) va esdevenir seu del Centre per la Sostenibilitat Territorial (2006), amb l'Escola del Territori.

Jornades de la Guerra Civil

Es celebren a Queretes (Matarranya) per 4t any consecutiu aquestes jornades, dedicades enguany a la Batalla de l'Ebre i als refugiats de guerra. [p.5]

25a Fira de la Girella

Al Pont de Suert (Alta Ribagorça) es festeja la tradició gastronòmica medieval de la Girella. La Grossa de la loteria fou el Majoral del Pirineu d'enguany. [p.6]

TEMPS DE FRANJA

digital.18

Revista de les Comarques
Catalanoparlants d'Aragó

Balls i música tradicionals

Entrevista a Lluís-Xavier Flores, expert en patrimoni coreicomusical i coordinador del Campus de música i balls tradicionals celebrat a Móra d'Ebre. [p.10]

10 anys de lafranja.net

Aquest portal web s'ha convertit en la referència informativa des la Franja, superant denúncies, atacs i manca de col·laboració. [p.15]

Badia i Margarit a la memòria

[p.5, 6 i 18]

En la mort d'Antoni Badia i Margarit

// ARTUR QUINTANA

El matí del diumenge dia 16 de novembre ens trobàvem a Barcelona, on havíem anat per a la Consulta, i vam sentir que Catalunya Informació difonia la notícia de la mort aquella matinada de n'Antoni Badia a Barcelona mateix. La sala de vetlla era al Tanatori de les Corts i la cerimònia fúnebre es faria l'endemà a les cinc de la vesprada, quan nosaltres ja estaríem de tornada, al migdia, al Palatinat, i no hi podríem ser. No podíem fer altre sinó anar al Tanatori de les Corts. Amb n'Antoni Badia m'unien força lligams: havia estat alumne seu a finals dels cinquanta, havíem fet excursions plegats –en recordo especialment una al Cavaller de Vidrà–, em va dirigir la tesi sobre el català de la Codoñera, i va ser a casa nostra quan els Jocs Florals de l'Exili a Tübingen. El darrer contacte amb ell el vaig tenir quan fa uns quatre o cinc anys li vaig demanar, si estaria d'acord en què jo fes passos per a reeditar els seus treballs sobre l'aragonès. Em va dir que fóra cosa molt del seu grat. He fet alguns passos: fins ara debades. Des d'ací torno a llançar el projecte, per si algun lector-editor s'hi decideix. Fóra una bona manera de retre-li el degut homenatge i de dotar-nos d'uns materials seus que freturem els aragonesistes i que fan de mal trobar.

En Badia havia nascut a Barcelona el 1920 en una família de la mitjana burgesia de fidel i oberta tradició montserratina. Va ser dels de la Quinta del Biberó a la Batalla de l'Ebre, i al poc temps, com quasi tots els supervivents, i els que hem vingut després, va servir a les tropes del Generalísimo, com tothom, repetixo. Estudià Romàniques a la Universitat de Barcelona on hi va fer una carrera fulgurant: l'any 1948, quan en tenia 28, ja hi era catedràtic de Gramàtica Històrica Española. En escassos vuit anys havia enllestit la carrera, el doctorat a Madrid –l'únic indret on era possible de doctorar-se aleshores–, i guanyat les oposicions a càtedra. El 1977, per concurs de trasllat, va obtenir la càtedra de Gramàtica Històrica Ca-

talana a la Universitat de Barcelona, on es jubilaria. En els difícils anys de la dita Transició, de 1978 a 1986, va ser rector de la seua universitat. Era considerat *home de pacte* i bon diplomàtic. A més del propi doctorat de Madrid era doctor h.c. per moltes altres universitats, des de Salzburg a Alacant, membre de l'Institut d'Estudis Catalans, on va ser president de la Secció Filològica, i membre també de moltes altres acadèmies, entre les quals corresponent de la Real Academia de la Lengua. Badia va ser l'home que va aconseguir de mantenir una mínima presència oficiosa dels estudis de català a la universitat, encara que en els anys més negres del primer lapaïsme –la dècada dels quaranta i principis de la dels cinquanta– aquesta presència no fos poca cosa més que la seua persona. Tanmateix aviat va aconseguir d'introduir a la Secció de Romàniques l'assignatura de Gramàtica Històrica Catalana, que ell mateix impartia, en castellà evidentment. Altrament la presència universitària del català en aquells anys només persistia en els Estudis Catalans, clandestins és clar, que dirigia en Ramon Aramon a l'Institut d'Estudis Catalans. En Badia va ser el pont oficialista, gairebé únic dic, entre els filòlegs catalans d'abans de la Guerra –els Fabra/Coromines i els Alcover/Moll/Sanchis– i els que han vingut després –els Colon, Carbonell, Veny, Comas, Molas, Moran...– molts d'ells, sinó tots, deixebles seus.

En Badia era un romanista complet: coneixia totes les llengües romàniques –del gallec a l'oest al romanès a l'est– i hi treballava, encara que majoritàriament es dedicà a les de la nostra Península. La

Antoni Badia i Margarit
DIARIEDUCACIÓ.CAT

seua tesi *Los complementos pronominalo-adverbiales derivados de IBI e INDE en la Península Ibérica* tracta de tots els romanços ibèrics amb temes de gramàtica històrica, però també actual, i de dialectologia, temes als quals en Badia es mantindrà fidel tota la seva vida, si bé no en seran els únics, ni de bon tros. Fa estudis aprofundits de fonètica, s'inicia a l'estructuralisme i és dels primers, sinó el primer, de fer-ho per al català, fa repetides incursions pels camps de la toponímia i l'antroponímia, treballa intensament en la preparació del *Nou Atlas lingüístic del Domini Català* i en fa algunes enquestes, introdueix la sociolingüística aplicada al català amb les primeres grans enquestes sobre *La llengua dels barcelonins* (1969) i serà el fundador i gran animador del Grup Català de Sociolingüística, que continua a hores d'ara ben actiu. Entre els seus treballs de sociolingüística s'ha d'esmentar sobretot *Llengua i cultura als Països Catalans* del 1964. En Badia pertanyia a aquests investigadors catalans que havent de viure en un quasi permanent lapaïsme s'hi han sabut sobreposar amb 'ciència i passió'.

La llengua aragonesa és present, abundantament, en l'obra d'en Badia, perquè és a l'Aragó, com declarava

en el seu pròleg del 1990 al llibre d'en J.R. Bada *El debat del català a l'Aragó (1983-1987)*: “on m’iniciaria en la tasca, delicada i atractiva, de fer enquestes dialectològiques; en efecte, a l’estiu de 1944 vaig visitar 14 localitats del nord (entre Ansó i Benasc) i de l’est (de Benasc a Peralta de la Sal i Sanui) de l’Aragó, a la recerca de dades per a la meua tesi doctoral i per als meus fitxers de geografia lingüística”. A més, doncs, d’incorporar aquests materials a la seva tesi, va escriure uns quants articles de dialectologia i sociolingüística –*avant la lettre*– aragoneses i la monografia *El habla del valle de Bielsa (Pirineo aragonés)*; va tenir la immensa sort d’investigar a Bielsa quan l’aragonès era ben viu per tota la vall. I també, quan calia, sabia posar les coses al seu punt: a l’octubre del 1979 vaig assistir a Andorra la Vella, en el marc d’un congrés de català, a la conferència de l’hispanista saragossà Juan Antonio Frago, que va afirmar que l’aragonès no es parlava enlloc. En Badia li va haver de recordar que no era pas així i que a les altes valls pirinenques l’aragonès seguia essent una llengua viva. En Frago, conegut també com a lapaïsta, com que sabia dels estu-

dis aragonesos d’en Badia, no va tenir altre remei que rectificar i donar-li la raó.

En el camp de la catalanística en Badia és conegut sobretot, a més dels treballs que ja abans he citat, per dos grans manuals: *Gramática histórica de la lengua catalana* 1950. Reeditada diverses vegades en versió catalana, ofereix molt més que no indica el títol, ja que a més de ser una excel·lent gramàtica històrica del català, n’és també un molt bon manual de fonètica i un no menys bon manual de dialectologia. L’altre manual és la *Gramática Catalana* (1962) i la seva reedició en català del 1994, completament reelaborada. Ambdues obres són de sempre llibres meus de capçalera. Cal afegir els treballs seus sobre els primers segles del català, que presenta en dos camps: el català occidental menys romanitzat, i l’oriental més fidel al llatí. Va ser el descobridor, editor i investigador permanent de *Les regles d’esquivar vocables*, l’important apologia renaixentista de la llengua.

Sobre el nostre català de l’Aragó en Badia va fer treballs de camp en la dècada dels quaranta en algunes localitats de la frontera lingüística de la Ribagorça i la Llitera i es troben

moltes referències a tots els parlars franjatins a la seua *Gramática histórica* del 1950. Va dirigir dues tesis doctorals sobre el català del Mataranya, la d’en Joaquim Rafel i Fontanals, tan esplèndida, i la meua ja esmentada. El 1985, en ocasió del II Congrés Internacional de la Llengua catalana, del qual era president, va venir a la Franja dues vegades, o potser més. Però els aragonesos el recordarem sobretot pel seu pròleg al llibre abans esmentat d’en J.R. Bada, especialment quan escriu: “Les dues idees centrals de la política duta a terme [pel conseller J.R. Bada] són: 1) Els parlars de la Franja, que no són tan heterogenis com hom pretenia, pertanyen a un sistema coherent (que és la llengua catalana); 2) la filiació romànica d’aquests parlars és exclusivament lingüística (i no compromet de cap manera la condició d’aragonesos dels que s’hi expressen). Tan senzill que és, i tan difícil que era de reconèixer-ho!” Era i segueix essent una clara al·lusió al lapaïisme permanent que patim, i que darrerament s’ha desbraguetat del tot. Convé que en la nostra lluita quotidiana per la llengua catalana no oblidem les assenyades paraules del professor Badia.

TOT ENSENYANT LES DENTS

El dia que vaig perdre els calçotets A A.M. Badia i Margarit, in memoriam // Ramon Sistac

M’emparo, com sempre, en la canongia de ser dels darrers a enviar l’article a la revista, la qual cosa em permet de llegir abans els dels companys a les proves i jugar, doncs, amb avantatge, perquè ja sé a priori de què parlen i de què no parlen. És per això que, tot i dedicar-lo a Badia i Margarit, no faré un article biogràfic, com el del pis de dalt, o encomiàstic, com el de l’antepenúltima pàgina, i em limitaré a un record anecdòtic de la meua relació amb el que em va ser professor, primer rector i, des de 1999, company de taula de les reunions del ple de la Secció Filològica (i també de la taula de després, la de dinar). Deixo doncs testimoni del sentiment per la pèrdua de qui per a tots nosaltres va ser sempre “el Doctor Badia”, exemple de pulcritud i mesura i, alhora i segons etiqueta pròpia, partícip d’aquella “ciència i passió” que ha inspirat la lingüística catalana moderna. Un sentiment de pèrdua que creix quan penso que, si hagués viscut una mica més, no s’hauria perdut el futur que no tinc cap dubte que espera al poble català, futur que ell tant ha contribuït a escriure.

Però anem a l’anècdota, que també els records necrològics han de tenir un contrapunt alegre. Per a un investigador universitari, la lectura de la seua tesi doctoral es pot considerar la “posada de llarg” acadèmica: normalment només ho fas un cop a la vida, reps el títol de doctor i, a més, se t’obren noves

perspectives professionals. És lògic, doncs, que en un cas així et poses nerviós. I, aquell matí d’estiu, jo no tocava vores. Em vaig vestir amb presses amb la roba nova que tenia preparada sense comptar que, possiblement pels nervis, m’havia aprimat. De roba interior, vaig agafar sense mirar-m’hi la primera que vaig trobar al calaix. Més tard, a la Sala de Graus de la Universitat m’esperava el tribunal, uns quants amics i col·legues, la dona i el pare. Vam seguir tot el protocol i vam fer tot el que calia. En el torn de preguntes del tribunal, en Badia, que n’era el president, va estar especialment crític amb la meua feina amb la qual cosa jo, insegur de mena, encara em vaig posar més nerviós. Després de les rèpliques el doctorand i el públic han d’eixir de la sala perquè el tribunal puga deliberar. En acabat es torna a entrar a sentir el resultat. Tots drets i amb actitud respectuosa, com mana la tradició. Mentre sentia el veredict de boca del Dr. Badia es va produir la desgràcia. La goma dels meus calçotets estava passada, i en aquella època es portaven els pantalons amplosos, gairebé com bombatxos. Els calçotets van anar relliscant fins a penjar de l’entrecreix dels pantalons. Crec que ningú se’n va adonar, però la processó anava per dins.

I així vaig ser el primer doctor que rebia el “cum laude” amb el cul a l’aire. A en Badia no vaig gosar explicar-li-ho mai.

Ciutadans de la Franja signen un manifest de suport al procés sobiranista català

// REDACCIÓ

A principis de novembre es va fer pública una declaració en què una trentena de ciutadans de les diverses comarques de la Franja donaven suport al procés independentista català. Els signants, “en tant que components de la comunitat lingüística catalana i participants de la catalanitat”, defensen aquesta declaració de suport al procés cap a la independència “perquè es produeixin aquells efectes positius també a la Franja”, ja que “el futur de Catalunya” està lligat al futur de Catalunya” en diversos àmbits: “econòmic, empresarial, cultural, lingüístic, social, educatiu i sanitari”.

Entre els signants hi ha alguns noms que els lectors d'aquesta capçalera coneixen a bastament. En concret, van firmar el document aquestes 36 persones: Francesc Ricart (Baix Cinca), Silveri Gómez (Baix Cinca), Marta Canales (Baix

Cinca), Quim Gibert (Baix Cinca), Carles Barrull (Ribagorça), Josepa Vilar (Baix Cinca), Paulí Fontoba (Matarranya), Susanna Barquín (Baix Cinca), Àngel Soro Gallinad (Baix Cinca), Francesc Blanch (Llitera), Joaquim Montclús (Matarranya), Júlia Laforga (Llitera), Francesc Serés (Baix Cinca), Guillem Arnau San Martín (Baix Cinca), José Miguel Gràcia (Matarranya), Maite Alastruey (Llitera), Mercè Gimeno (Matarranya), Ricard Solana (Matarranya), Ascensión Riu (Llitera), Cèlia Badet (Matarranya), Carles Pascual (Ribagorça), Dolors Guiral (Baix Cinca), Ramon Pedro Roy (Ribagorça), Luís Puchol (Matarranya), Eva Roselló (Matarranya), Manel Riu (Ribagorça), Mir Roy (Ribagorça), Josep Galan Pérez (Baix Cinca), Sebastià Aguilar (Llitera), Josep Mesalles (Baix Cinca), Artur Quintana (Matarranya), Aurora Fontoba (Matarranya), José Ramon Estupiñà (Matarranya), Antonio Joaquín Abàs (Matarranya), Marcel Pena (Llitera) i Josep Maria Moré (Ribagorça).

DECLARACIÓ FRANJA DE PONENT

Els sotsignats considerem que el futur de la Franja de Ponent està lligat al futur de Catalunya i que l'hem de compartir en els àmbits econòmic, empresarial, cultural, lingüístic, social, educatiu, sanitari...

Catalunya està vivint el procés cap a la Independència que tindrà unes conseqüències indiscutibles que afectaran tot l'àmbit lingüístic català.

Per aquesta raó, els ciutadans originaris de les comarques de la Franja que signem aquest document creiem convenient i necessari fer aquesta declaració de suport al procés i perquè es produeixin aquells efectes positius també a la Franja.

Aquesta declaració vol ser una constatació del nostre interès i implicació en el procés en tant que components de la comunitat lingüística catalana i participants de la catalanitat.

Franja de Ponent, 3 de novembre de 2014

El text va ser notícia a diversos mitjans catalans, entre d'altres Catalunya Ràdio o Nació Digital.

Per una altra banda, diversos ciutadans del País Valencià que formen part de la Plataforma pel Dret a Decidir també han donat suport al procés català a través d'un comunicat, segons informa el digital Vilaweb.

NO SOM D' EIXE MÓN

Lleialtat: gràcies doctor Badia // Francesc Ricart

Ens ha deixat el Doctor Antoni M. Badia i Margarit. Un savi al servei de la llengua i d'un poble, un lingüista de primera línia, reconegut arreu del món de les llengües romàniques. I al servei d'un poble, del poble català, que parla una de les llengües romàniques, la seva, la nostra. L'any 1986 va presidir el II Congrés Internacional de la Llengua Catalana, el primer havia estat el 1906. El protagonista del Congrés era la llengua catalana en tots els àmbits, des de la normalització lingüística, el concepte emergent d'aquells moments, fins a l'àrea de Mitjans de comunicació i Noves tecnologies... I hi era tothom convocat, de Salses a Guardamar; fins i tot l'Aragó, en representació del govern del qual hi intervingué José Bada. De les comarques de la Franja hi vam assistir un bon grapat de persones, il·lusionades d'allò més perquè eixíem a la foto de la llengua catalana, hi érem, se'ns hi comptava.

La distància entre els dos congressos posava en evidència els grans canvis de les circumstàncies, d'una societat en bona part analfabeta, a una societat de la comunicació; avui els canvis són més dràstics, en plena globalitat i en l'era digital, i no sabem si mai caldrà tornar a convocar un tercer Congrés, però és del tot evident que cal endreçar moltes actituds personals i col·lectives per salvar la llengua catalana, la d'aquest racó del món que tenim la sort de viure.

El meu record de Badia i Margarit se centra en el seu missatge de la lleialtat lingüística. Lleialtat, d'acord amb les paraules que tanquen la Convocatòria del Congrés, signada a Poblet, el 30 de juny de 1985: “...un estímul per a la seva normalització

sociològica.”, la gran preocupació, doncs, ja no era salvar els mots, com diu el poeta, aleshores i ara vol dir emprar els mots, usar la llengua sempre, arreu, de manera normal, en tots els àmbits, dignament; lleialment, hi afegeixo, de bracet amb el Dr. Badia.

Penso en un dels arguments més recurrents per defensar la “nostra” llengua, allò d'haver-la après a la falda de la mare...; reconec que té força i tots l'hem esgrimit alguna vegada. És a dir, allò que de manera natural hem rebut, convé guardar-ho perquè és de llei natural. I ja m'està bé, però és poc pràctic per salvar la llengua, sobretot quan les condicions de la nostra llengua són d'extrema fragilitat i està exposada als depredadors més poderosos. No n'hi ha prou, amb la cosa ensucrada de la mare, ens cal més contundència i convicció. Ens cal lleialtat personal i compromís col·lectiu dels qui vivim en el territori; sí, als PPCC cal l'afecció de tothom a la llengua. Com diu un altre argument, el català, només ens té a nosaltres per defensar-lo, ningú no ho farà per nosaltres; per això l'actualitat del concepte de lleialtat de Badia i Margarit, que ens convoca a fer servir el català amb tothom a casa nostra, amb normalitat, sociològicament.

Lleialtat. Amb humilitat, com una de les tres dotzenes de persones que va signar la *Declaració de suport al procés per la Independència de Catalunya*, seguint Badia, entenc que vam fer un acte de lleialtat a la llengua i al país perquè per salvar la comunitat lingüística tots hi fem falta i si Catalunya, la de més pes sociològic, se n'ix del procés que ha engegat, segur que tots els més petits de la colla també ens n'eixirem.